

Juhász Ferenc:

Te ekével, te kalapáccsal, tollal

Te ekével, te kalapáccsal, tollal,
a rózsá, amely a kórházak
udvarán terem,
igen, a rózsá illatával,
te ekével, te kalapáccsal, tollal,
a gőzfűrészes ferde fém-fogával,
a vas az erejével,
a felhő azzal, hogy esőt ad a földnek,
a föld azzal, hogy kenyeret terem,
teljes erejéből,
ki ekével, ki kalapáccsal, tollal,
a rózsá, amely a kórházak
udvarán terem,
igen, a rózsá illatával,
kinek karja van, a két kezével,
kinek karja nincs, a mosolyával,
a nap csobogó sugarával,
teljes erejéből,
kinek fényes a lelke, szép szavával,
akire hallgatnak a vizek,
a dalával
szelídítse meg a vizeket,
az erős gyúrja meg a fémeket,
adjon lelket a lelkes anyagnak,
teljes erejéből,
ki ekével, ki kalapáccsal, tollal,
építse, építse, építse ezt a hazát!

XXVI. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM

1984. MÁRCIUS 29.

Köszöntjük április negyedikét, hazánk felszabadulásának ünnepét!

Április 16-27.

Megújuló TDK

107 dolgozat érkezett • Konferencia a fiatal oktatóknak is

A mindig dolgozó, mindig rohanó Balaton Károlyt, az egyetemi TDK-tanács fíradhatatlan titkárát némi üldözés után egy lépcsőfordulóban sikerült tollvégre kapni. Több-szörösen is lejárt az idei egyetemi konferenciára a beadási határidő és lassan az utolsó, elkészült dolgozatok is beszálingóznak, így összegeznünk lehet az eddigi tapasztalatokat.

A korábbi évekhez képest több, 107 dolgozat érkezett az idén — újságolja Balaton Károly. — Ez már csak azért is feltűnő, mert a TDK legfőbb bázisának számító szakmai közösség, a Rajk László Szakkollégium hallgatói az idén mindössze 17 dolgozatot adtak be. Az egyik fő „öszönzőnek” számító AIESEC kiküldetését célzó pályázók száma sem nőtt, igaz, színvonala sem. (Jellemző, hogy az AIESEC-kiutazás miatti korábbi határidőre beérkező 33 dolgozat közül 12-t az idén sem lehetett elfogadni, és volt, aki két olyan pályaművet is beadott, amelyre csak minimális pontszámot lehetett adni. Figyelmeztető, hogy a 12 írás közül a későbbi határidőre is csupán 2-t dolgoztak át, a többi 10-nél nem vették a fáradságot a további munkára.) Fel-tűnő viszont, hogy néhány tanszéken fokozott erőfeszíté-eket tettek a TDK-munka ösztönzésére, segítségére, hiszen például a korábbi évekkal szemben jó néhány pedagógiai dolgozat is érkezett, és nőtt az agrárgazdasági dolgozatok száma is. (Ezek közül 4-nek is Forgács Csaba a konzulense.) Hasonló a helyzet a technológia tanszéken is. Ebből is úgy látszik, hogy a TDK fejlesztésének nem az egyéni roham-munka, hanem a szisztematikus tanszéki segítség, a tanár-

diák együttműködés az egyik fő útja a szakmai közösségek mellett. Ezek ösztönzésében rejlik az utóbbi években nem igazán virágzó TDK megújításának kulcsa.

Szintén érdekesség, hogy az idén két első pályamunka is érkezett.

A KISZ-bizottságnak és szakmai-tudományos felelősé-nek, Bakacsi Gyulának a kezdeményezése, hogy hosszú évek után az idén ismét megrendezik a fiatal oktatók egyetemi tudományos konferenciáját, amely a TDK-val és a közgazdasági egyetemi napokkal egybekapcsolva ad alkalmat a fiatal oktatóknak is a nyilvános bemutatkozásra. Eddig több mint húsz pályá-zó jelentkezett erre, annak el-lenére, hogy e fórumnak nin-csenek kialakult hagyományai.

A TDK nyilvánosságának elősegítése érdekében a tavalynál következetesebben törekszünk arra, hogy az egyes szekciók különböző időpont-ban ne egymást átfedve, a diákoknak kedvezőbb délutáni időpontban kerüljenek sorra. Az április 16-i megnyitót dé-l előtt 9-kor a III-as előadóban rendezzük, ahol a részvétel ér-dekében előbb fejeződik be az óra. A megnyitót előadást Csikós Nagy Béla akadémikus tartja „A magyar gazdaságpoli-tika jellegű problémái és fontosabb közgazdasági kérdé-sei” címmel. Az egyes szekci-ók vitái az azt követő két hét-ben áu. 2-kor kezdődnek. A bírálókat visszaérkezése után március 30-án készítjük el a szekcióbeosztást; a program-júzet a szünet után április 9-én, hétfőn jelenik meg, a ko-rábbinál nagyobb példány-számban. A TDK-mozgalmat fontosnak tartva, a KISZ-bi-zottság felajánlotta, hogy a

korábbihoz hasonlóan, idén is TDK-Periszkópot jelentet meg a konferencia előtt a tavalyi legérdekesebb, szín-vonalas dolgozatokból és kü-löndíjakat is tervez felajánla-ni. Reméljük, hogy az ideik-ből sok meg tud már jelenni a KISZ-bizottság engedélyezé-tés alatt álló Utak című köz-gazdaság-és társadalomtudomá-nyi folyóiratában is. Szin-tén a nyilvánosságot, az erköl-csi ösztönzést kívánja segíteni, hogy az ünnepélyes eredmény-hirdetést a KEN-be illetve, nagyobb közönség előtt terve-zzük megejteni. A dolgozatok, bírálatok együtt, már a kon-ferencia előtt a könyvtárban olvashatók lesznek. E célból tavaly óta három helyett négy példányban kérjük beadni őket. (Az AIESEC-határidőre érkezett dolgozatok természetesen már most ott olvasha-tók.) A bírálókat a pályázók is megkapják, a KISZ-bizott-ságon a bírálókat beérkezése nyomán folyamatosan átvehetik.

A korábbihoz hasonlóan, idén is TDK-Periszkópot jelentet meg a konferencia előtt a tavalyi legérdekesebb, szín-vonalas dolgozatokból és kü-löndíjakat is tervez felajánla-ni. Reméljük, hogy az ideik-ből sok meg tud már jelenni a KISZ-bizottság engedélyezé-tés alatt álló Utak című köz-gazdaság-és társadalomtudomá-nyi folyóiratában is. Szin-tén a nyilvánosságot, az erköl-csi ösztönzést kívánja segíteni, hogy az ünnepélyes eredmény-hirdetést a KEN-be illetve, nagyobb közönség előtt terve-zzük megejteni. A dolgozatok, bírálatok együtt, már a kon-ferencia előtt a könyvtárban olvashatók lesznek. E célból tavaly óta három helyett négy példányban kérjük beadni őket. (Az AIESEC-határidőre érkezett dolgozatok természetesen már most ott olvasha-tók.) A bírálókat a pályázók is megkapják, a KISZ-bizott-ságon a bírálókat beérkezése nyomán folyamatosan átvehetik.

A korábbihoz hasonlóan, idén is TDK-Periszkópot jelentet meg a konferencia előtt a tavalyi legérdekesebb, szín-vonalas dolgozatokból és kü-löndíjakat is tervez felajánla-ni. Reméljük, hogy az ideik-ből sok meg tud már jelenni a KISZ-bizottság engedélyezé-tés alatt álló Utak című köz-gazdaság-és társadalomtudomá-nyi folyóiratában is. Szin-tén a nyilvánosságot, az erköl-csi ösztönzést kívánja segíteni, hogy az ünnepélyes eredmény-hirdetést a KEN-be illetve, nagyobb közönség előtt terve-zzük megejteni. A dolgozatok, bírálatok együtt, már a kon-ferencia előtt a könyvtárban olvashatók lesznek. E célból tavaly óta három helyett négy példányban kérjük beadni őket. (Az AIESEC-határidőre érkezett dolgozatok természetesen már most ott olvasha-tók.) A bírálókat a pályázók is megkapják, a KISZ-bizott-ságon a bírálókat beérkezése nyomán folyamatosan átvehetik.

négy dolgozatnál fordul elő, az idén eddig egy ilyen akadt.

Végül e sorok írója emel ki az idei termésből néhány iz-galmasabb címet — persze a műveket még nem olvashatta, és a bírálatoknak sem kíván elébe vágni. „A kis államok nemzetközi politikai lehetősé-gei”; „Kelet, Nyugat és Ma-gyarország”; „A létező szoc-ializmus gazdasági, társadal-mi helye a történelem fejlő-désfolyamatában”; „A tervuta-sításos gazdasági mechaniz-mus élettrajza”; „A beszáll-gatási rendszer Magyarorszá-gon 1941-48”; „Gondolatok az ember gazdaságban betöltött szerepéről”; „Az izraeli gaz-daság 1948-82”; „Kisérlet egy egyetemi csoport belső műkö-désének megismerésére”; „A gyerekkori élmények szerepe a személyiség kialakulásában”; és végül „A h-eloszlású-oz-sított késleltetésű modell bec-slése bootstrop eljárással”.

Reméljük együtt, hogy az idei biztató jelek a tudomá-nyos diákköri mozgalom meg-újulásának, további fejlődésé-nek csak kezdetei, és az idei konferencia után még több al-sóbb éves hallgatók szak-ösztönzést az elmélyült szakmai-tudományos munkába való be-kapcsolódásra. Ez az egyetem-nek egyik fő célja kell hogy legyen.

B. Kiss Tamás

Aktívaértekezlet

Sarlós István elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, miniszterelnök-helyettes, 1984. március 30-án egyete-münkre látogat. Sarlós István látogatása során aktívaértekez-leten találkozik egymünk meghívott vezetőivel, aktívival. Az értekezletet 14 órakor a tanácsteremben tartják.

Kell-e nekünk KISZ?

„A „tevékenységre orientált” alapszervezetek beszámolója volt az egyik napirendi pontja a március 22-i KISZ-bi-zottsági ülésnek.

Az alapszervezetek képviselői először sorban beszámol-tak konkrét tevékenységeik-ről. Szó esett ennek során a vetélkedő szervezéséről kezdve a tankönyvbírálatokon, rokkant gyermekek segítségén, kulturális programok szerve-zésén át, az olvasmányélmé-nyekről való kölcsönös tájé-koztatásig sok minderről.

A vita akkor robbant ki, amikor az egyik elsőszókból álló alapszervezet képviselője megállapította, hogy a kon-kkrét tevékenységek csupán né-hány ember munkájának eredményei (ezek nélkül az emberek nélkül szét is foszla-nának ezek a tevékenységek), a többség ugyanakkor „link”, az alapszervezetbe való belé-pésekor eleve kijelentette, hogy nem fog semmit csinál-ni stb.

Ehhez az állásponthoz né-hányan csatlakoztak, mond-ván, hogy a KISZ felépítésé-

nél, monopóliumánál fogva nem kínál (nem kínálhat) le-hetőséget a fiatalok számára az értelmes cselekvésre, az aktív sokaság hiánya súlyta-lanná teszi a KISZ álláspont-ját az állami- és pártvezetők-vel folytatott eszmecsere-k során stb.

Mások felhívták a figyel-met arra, hogy az új típusú alapszervezetek arra szándé-koznak lehetőséget kínálni, hogy aki csinálni akar vala-mit, az a KISZ keretében is tehesse, nem szükséges az, hogy mindenki egyfolytában politizáljon, „aktív” legyen, csak annyiban, amennyiben valamilyen ügy kapcsán sze-mélyes felelősséget érez az aktív fellépésre stb. A KISZ egy szervezeti struktúra, já-téktér, amely jogokkal, formális és informális politikai, tárgyaló csatornákkal bír stb., s ezt a feltételrendszert — maguk is alakítva — a diá-kok — több, kevesebb haté-konyassággal — felhasználhat-ják közéleti céljalk elérésé-hez.

K. S.

Március 30-április 1.

Politikai tábor Gödöllőn

A hagyományos tavaszi poli-tikai táborra március 30. és április 1. között a KISZ-bi-zottság szervezésében Gödöl-lőn kerül sor. A tábor célja az egyetemi szervezetről, az egye-temi érdekviszonyokról, az egyetemi közösségekről minél több tapasztalat kicserélése. A tábor tervezett programja: Pásztor Miklós előadása az ifjúság politikai szocializá-ciójának problémáiról, Szil-vágy György, Ferencz Gábor, Horváth Gyula, Bodnár Zsig-mond és B. Kiss Tamás vita-indítói az egyetemi-főiskolai ifjúsági réteg és az egyetemi

közösségek, a KISZ-szervezet problémáiról; Szarvas László, Máriás Antal, Chikán Attila és más tanárainkkal beszélge-tés az egyetemi érdekviszo-nyokról; vita az István, a ki-rály című produkcióról; vetél-kedő éjjeli beszélgetések, könyvesbolt, büfé. 30-án, pént-eken 14.30 órakor találkozunk az Őrs vezér téri HÉV-állo-máson, vasárnap este érke-zünk vissza. Minden érdeklő-dő jelentkezését várjuk a KISZ-bizottságon. A tábornak a Gödöllői Agrártudományi Egyetem kollégiuma ad ott-hont.

Köztudott, hogy az egyetem „hét szűk esztendejének” első és legnehezebb periódusát él-jük. Az adott körülmények között, melyek közül a legfő-jőbb az egyetemi aula hiánya, nem ígérkezik könnyű feladat-nak az idei KEN megszerve-zése. A KISZ-bizottság azon-ban úgy döntött, ha török, ha szakad, a KEN-t minden kör-ülmények között meg kell rendezni. Annál is inkább, mi-vel az idei rendezvény sor-rendben a tizedik, ráadásul egyetemünk fennállásának 35. évfordulójára esik. A másik, talán még fontosabb szempont az, hogy ha az idén nem ke-rül megrendezésre a nehezebb körülmények, a helyhiány mi-att, valószínűleg az elkövet-kezendő évek során fokozota-san elhalna ez a hagyomány, ahogyan az más okok miatt annak idején megtörtént a ballagással vagy a közgaz-dászbállal is. A hagyomány felélesztése pedig összehason-líthatatlanul nagyobb erőfe-lesztésnek bizonyul, mint annak megőrzése. Bizonyítja ezt a fent említett két példa is.

Az első lépések december-ben történtek. Két végzett hallgatónk, Csanádi Péter és

KEN '84

Márton János, a tavalyi KEN-szervezők szellemi indítatá-sára megtartottuk az első öt-letrohamokat. Legfontosabb a helyprobléma megoldása volt; legalább 300-400 főt befogadó helyiségre volt szükségünk. Kifűnő megoldásnak tűnt az egyetem Zsil utcai épületének egyelőre félkész állapotban le-vő udvara, esetleg egy oda fel-állítandó nagyméretű sátorral. Mint azonban a közelmúltban kiderült, ez az út nem járha-tó, főleg azért, mert most már szinte bizonyos, hogy az ud-var az április 30-i határidőre nem készül el.

Mindenképpen szerettük volna helyileg is az egyetem-hez kötni a rendezvényt. Az egyetlen megfelelőnek tűnő megoldás a Zsil utcai épület „aulája”. A KEN két fő prog-ramja tehát itt kerül megren-dezésre április 29-én és 30-án.

A rendezvénysorozat termé-szetesen a hagyományok szer-int nemcsak erre a két nap-ra korlátozódik. Április 23-tól, azaz kedd délutántól, kezdve

minden délutánra, ill. estére szervezünk programokat az egyetemen működő különböző tevékenységi centrumok köz-reműködésével. A műsor ösz-szeállítása még folyik. Biztos program a fiatal oktatók kon-ferenciája, a szakkollégium önálló estje, a Körösi Csoma alapszervezet klubestje ameri-kai diákok részvételével, vala-mint egy teltház-akció április 28-án a Katona József Szín-házba, Bulgakov: Menekülés c. darabjának bemutató utá-ni első nyilvános előadására.

Április 29-én tartjuk a ha-gyományos diáktörzsválasztást a Zsil utcai épületben. Fi-gyelem, tehát ideje megkezde-ni az előkészületeket! A vá-lasztási hadjárat a tavalyihoz hasonlóan hatnapos lesz, kedd-től szombat délutánig propa-gálhatják magukat a karok je-löltjei. Sok-sok jó ötletet, hu-mort várunk és értékelünk majd. Kérjük, hogy a jelöltek nevét minél előbb közöljétek a szervezőkkel a KISZ-bizottsá-gon, ahol hamarosan megkap-játok majd az előzetes felada-

tokat is. Rektorválasztás tehát vasárnap délután.

Másnap rendezzük a szintén hagyományosnak számító nagyszabású egyetemközi vetélkedőt, ahová jelenleg a Mű-szaki Egyetem és az ELTE csa-patát várjuk, szívesen ven-nénk azonban még más egy-tem vagy főiskola jelentkezé-sét is. Bárki legyen is az el-lenfél, a lényeg az, hogy leg-alább a tavalyihoz hasonló számban vegyetek részt a vetélkedőn és a többi programon.

Hétfő estére olyan progra-mot tervezünk, ahová biztosan sokan eljönnek majd, mégsem lesz „telt ház”. A KEN záró-programjának színhelye ugyanis a MAHART egyik legnagyobb sétahajója, a Hu-nyadi. Este 8 órakor indulunk, hogy megnézzük a Dunáról Budapestet ünneplő kivilágítás-ban, majd hajnali 1 óráig tart a KEN-ből, érdekes progra-mokkal, tombolával diszkóval és más meglepetésekkel a Hunyadi fedélzetén.

KEN tehát az idén is lesz! Az azonban, hogy milyen lesz, hogy méltó lesz-e a hagyomá-nyokhoz, elsősorban rajtatók múlik!

Bodnár Zsigmond

Mit tudunk a franciákról?

Francia estét tartottak március 14-én este a Kinizsi utcai kollégium klubjában. Az estét Gál Odette, a Nyelvi Intézet franciatanárja nyitotta meg Louis Aragon egyik versével. Ezután a meghívott külkereskedelmi vállalatok, a Külkereskedelmi Főiskola és egyetemünk négyfős csapatai mérték össze tudásukat, bizonyítva, hogy mi mindent tudnak Franciaország gazdaságáról, kultúrájáról, a franciák gondolkodásmódjáról és szokásairól. A csapatok munkáját hattanás szakértő zsűri értékelte (Kalász Lajos, a gazdaságföldrajz tanszékéről. Palánkai Tibor, a világgazdaságtan tanszék vezetője, Gál Odette, a Nyelvi Intézet tanára, valamint a Francia Nemzeti Bank budapesti kirendeltségének szaktanácsadója és a Külkereskedelmi Minisztérium francia referense), a zsűri elnöke Kollarik Amália volt, ezúttal a gazdaságföldrajz tanszék képviselője.

A vetélkedőt az ARTEX Külkereskedelmi Vállalat csapata nyerte, másodikként a Külkereskedelmi főiskolások végeztek, a harmadik helyezést egyetemünk AIESEC csapata lett. (Tagjai: Zala Ákos, Szabó Júlia, Vajna Zsolt, Geszti Mária, Geszti László és Martin-Hajdú György.) A vetélkedő után győztesek és vesztesek együtt fogasz-

tották el a feltálat kaszinóját és Coca-Colát, miközben a párizsi utcák hangulata idézve zenét hallgattak, és a Franciaország tájait bemutató diavetítést nézték.

Ez a francia est egyetemünk néhány elsőéves hallgatójának kezdeményezésére született. A Kőrösi Csoma Sándor KISZ-alapszervezet tagjainak második lépése ez (az első egy hasonló angol est volt). Annak, hogy van egyetemünkön egy KISZ-alapszervezet, amelynek lelkes tagjai kezdeményezéseikkel öregbítk egyetemünk hírnevét, csak örülhetünk. Persze vannak még kezdeti nehézségek. Így például meglehetősen szegényes volt az előzetes propaganda, így valószínűleg az érdeklődők nagy része az informáltság hiánya miatt nem jött el. Meglehetősen kevés néző. (nézelődő) üldögélt a klubban. Talán javítandó a hangulatot, ha a versenyző csapatok szurkolókat is hoznának (hozzátartnának) magukkal. (A vetélkedőn való részvételért ugyanis a vállalatoknak nevezési díjat kell fizetniük. A nyertesek az így összegyűjtött pénzből kapják a díjakat.) A Kőrösi Csoma Sándor alapszervezet munkájához sok sikert, az előjövő klubestek nézőinek pedig kellemes szórakozást kívánunk!

D. A.

Dr. Tózsér István

1930-1984

Életének 54. évében, 1984. március 21-én, elhunyt dr. Tózsér István, a Közlekedési Minisztérium főosztályvezetője, a közlekedésgazdaságtan tanszék mellékfoglalkozású docense.

Már fiatalon fontos párt- és állami funkciókat töltött be a gazdaságirányítás és a közlekedés vezető szerveinél. A 60-as évek közepén az Autó-

közlekedési Tudományos Kutató Intézet igazgatójaként kapcsolódott be közvetlenül egyetemünk oktató- és kutatómunkájába. Mint minden új iránt fogékony és a jobbítást tenni akaró vezető, komoly részt vállalt a fiatal közlekedési közgazdászok nevelésében és a gyakorlati munkába való beillesztésében. Emlékét kegyelettel és tisztelettel megőrizzük.

Teaházi program

Az interdiszciplináris tudományos diákkör teaházának áprilisi programja a következőképpen alakul (az előadások helye a KFKI KISZ-klubja, Bp. XI., Budafoki út 10/a, bejárata a Bertalan Lajos utcai oldalán): (A beszélgetések minden alkalommal este fél hétkor kezdődnek.)

Április 3.: Demokrácia — táborok. A teaház vendége: Kamarás István, a Könyvtár-tudományi és Módszertani Központ munkatársa. (A múlt hónapról áthelyezett beszélge-

tést ezúttal kiegészítjük egy negyvenperces dokumentum-filmmel.)

Április 10.: A program még nem végleges, de április 3-án a teaházban megtudható.

Április 17.: Humán szolgáltató központ — problémamegoldó közművelődés. Előadó Hegyesi Gábor pszichológus.

Április 24.: Tanügyigazgatás az ötvenes években. A téma szakértői: Darvas Péter, az Oktatáskutató Intézet munkatársa és Gyekiczki Tamás szociológus.

Blokk híján bizonyítani nem tudom

Van egy szólás-mondás féle a magyar nyelvben, amit valószínűleg mindenki ismer: **a pénzből soha nem elég.**

Pedig ha jobban belegondolunk, be kell látnunk: **havonta felvett ösztöndíjunkt egy kis bővítéssel be lehet úgy osztani, hogy alapvető szükségleteink kielégítése után, a magasabb árak mellett is költösködjünk, általában szeretett dolgokra.**

A gondok csak akkor kezdődnek, amikor egyesek megpróbálnak rávenni bennünket: **többet adjunk ki pénztárcánkból, mint amennyit szándékoztunk.** Ebben az esetben ugyanis mi járunk pörül. Nem csigázom tovább a kíváncsiságot, elárulom: **ismét a menza, illetve a menzán tapasztalható hiányosságok kerülnek terítékre.**

Mostanában több mindennek örülünk, és sok mindenen bosszankodunk, amikor a menzáról folyik a szó.

Örülünk annak, **hogy megnyílt a „Kínizsi-menza”,** ahol igaz, némileg magasabb áron, mint az egyetemen, de **ízletes, és nagyobb adag táplálékhoz jut az éhes ifjúság.**

Örülünk a **tisztaságnak, az evésszükséglet bőségének.**

Kedves színfoltot jelentett a nemzetközi nőnap alkalmából **vázákban elhelyezett néhány csokor virág.**

Bosszankodunk viszont azon, **hogy sokáig kell sorban állnunk, hogy mire a pulthoz kerülünk, esetleg elfogy az általunk kinevezett étel, és a kiszolgálón szemrehányó pillantásaitól zavarba jöve, lázasan igyekszünk kérni valami mást — sietni kell, még sokan várnak.**

Bár úgy érzem mindezt már megszoktuk, beletörődünk. Sőt, beláttuk, nem is nagyon lehetne másként, hiszen szükre tervezték az egész helyiséget. Így a hosszú sor, lassú

előbbre jutás az ebédeléssel együttjár.

Azonban **egyvalamire még nem sikerült hozzászoknom.** Valószínűleg nem haladok eléggé a korral, mivel újra és újra felháborodom azon, **ha levegőnek néznek, és eléggé nyilvánvaló módon „átvágna”.**

Már említettem, hogy eléggé drága a menzai étkezés, de ügyes beosztás segítségével a megvásárolt kajajegy kitarthat egy hónapig. Tehát személy szerint engem nem ér sérelem akkor, amikor a **pénztárosnő sorozatosan elfelejti beírni a fizetendő összeget, csak elveszt a pénzt.** Fizetnem kell az ebédért, s az már igazán nem az én dolgom, **hogy ő aztán hogyan számol el.** Más kérdés, **hogy nem tartom becsületes eljárásnak.** Viszont ha a kiírt árnál is többet kér, azt már **nem szívesen viselem el.** Persze logikailag érthető, csak

nem tisztességes módszer, amikor egy 25.40-es fogásra 26.60-at mond. Ugyanis 25.40 esetén az ember 25 Ft értékű jegyet ad, 26.60-ra viszont 26.00, vagy 27-et. Így mindenképpen biztosított, hogy a teljes árat befizessék. S ha naponta több száz embernél így számol... **Vagy lehet, hogy neki másféle árlistája van?**

Mindenesetre felháborítóan érzem, hogy az egyetemisták kevésnek tekinthető pénzből próbáljanak egyesek a maguk számára ilyen kicsinyes módon némi pluszt összehozni.

Mindent megpróbáltuk tárgyalni, **de az alapvető elvünk, vagyis szava tettük a pénztárosnő tévedéseit.** Elismerte igazunkat, miszerint az ebédért csak 25.40-nel tartozunk, s kérte az összeg kiegyenlítését, miután az átadott jegyeket már elvette és értéküket elfelejtette.

Néhány percig tartó huzavona után nyugodt szívvel láthattunk neki ebédünk elfogyasztásának megnyugodva abban, hogy legalább ez az egy eset jól végződött.

B. Zs.

Dr. Barna Gyula

1924-1984

Megdöbbenő a hír, de sajnos igaz. Ismét eltávozott közülünk egy kollégánk, tanárunk abból a generációból, melynek sorsa szétválaszthatatlanul összeforrt egyetemünk történelmével. A sors rideg és megváltoztathatatlan: dr. Barna Gyula egyetem tanár, a közlekedésgazdaságtan tanszék volt vezetője 1984. március 22-én váratlanul elhunyt.

A tolnai dombok aljáról a háborús években került a fővárosba. Érettségi után a közgazdasági pályának előbb a gyakorlati oldalával került kapcsolatba. A Nemzeti Hitel Intézetnél tisztviselőként, majd adóhivatali ellenőrként dolgozott.

1946-ban lett a Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatója, a tanári szakon 1950-ban szerzett oklevelet. Egy évig a Mester utcai Közgazdasági Technikumban tanított, de 1951-ben már visszakerült az egyetemre. Rövid ideig az oktatási osztályon dolgozott, hamarosan pedig az ipargazdaságtan tanszék oktatója lett.

Nevéhez fűződik a közlekedésgazdaságtan tanszék 1962-es létrehozása. Ez úttörő tevékenységnek számított, hiszen mindaddig csak a műszaki felsőoktatási intézmények foglalkoztak a közlekedés gazdasági kérdéseivel nemcsak hazánkban, hanem az európai országok többségében is. A tanszék megalakulása és a közlekedési szakképzés beindítása után néhány külső munkatárs mellett szinte kizárólag rá hárult az alapvető tananyagok megírásának, szerkesztésének és az oktatás megszervezésének feladata. A tananyagok elkészítése korai kutatómunkát is igényelt, s ezzel párhuzamosan készítette el és védte meg kandidátusi értekezését.

A jelentős volumenű oktatási feladatok ellátása mellett nagy figyelmet fordított a nevelő munkára is. Hallgatóival közvetlen, a szokásos tanár-diák viszonynál mélyebb emberi kapcsolatokat tartott fenn. Régi diákjai még a legutóbbi időben is gyakran felkeresték problémáikkal, vagy egyszerűen csak egy beszélgetésre, a régi emlékek felelevenítésére. A magyar közlekedés számos mai vezetője vallotta barátjának, s tartja ma is igazi tanárának Barna Gyulát.

Felhívás

Tanulmányi versenyre

Az 1983/84. tanév második félévében tanulmányi versenyt hirdet meg az ipar szakos hallgatók számára az Ipari Üzemszervezés tanszék. A versenyre 5-7 fős csapatok jelentkezhetnek a szeminárium-vezetőknél és a tanszéki titkárságon. A csapatok összetétele tetszőleges, nem kell évfolyam, vagy tanulmányi csoportok szerint tagolódnunk. A versenyre a csapatok egy kb. 15 oldalas dolgozat megírásával jelentkezzenek, amelynek témája a következő: **A bürokrácia jelensége szervezetünkben.**

Beadási határidő: 1984. április 19.

A dolgozat beadásakor a csapatok újabb feladatot, egy döntési játékot kapnak. Ennek megoldását 1984. május 2-án délelőtt 10 óráig kell beadniuk a tanszéki titkárságon. A verseny szóbeli fordulóját 1984. május 3-án délután rendezzük meg. Itt egy esettanulmány feldolgozása, szak-jellegű és villámkérdések szerepelnek a feladványok között. A feladatok megoldásához az adott időpontig fel-

dolgozott témakörök mögötték szakirodalmi anyagát (főleg a felismereti bázisként, valamint John Child: A szervezetről — vezetőknél (KJK, 1983.) és Michel Crozier: A bürokrácia jelensége (KJK, 1981.) c. könyvek beható tanulmányozását. A szakirodalom feldolgozásához az évfolyamfelelősök és a szeminárium-vezetők nyújtanak segítséget. A csapatok közötti végleges sorrendet a dolgozatokra, az előzetes feladatokra, és a végképpen adott válaszokra adott pontszámok együttese határozza meg.

A tanulmányi verseny legjobb teljesítményét nyújtó csapatnak tagjai pénzjutalomban részesülnek, ezen túlmenően a tanszék a kollektív minősítések során egy fokozattal emeli az osztályzatot. (Természetesen csak a megfelelő színvonal elérése esetén.) A jutalmazott csapatok számára a tanszék a verseny végén a résztvevők számára a feladatok megoldásához szükséges anyagot, a feladatok megoldásához az adott időpontig fel-

Ipari Üzemszervezés tanszék

Körlevél

a munkabérek átutalási betétszámlára történő átutalásáról

A lakossági készpénzforgalom csökkentése és a készpénz nélküli fizetés kiterjesztése érdekében az Országos Takarékpénztár bármely budapesti fiókjánál átutalási betétszámlával rendelkező dolgozók részére a munkabérfizetés és a társadalombiztosítási ellátás közvetlen átutalással teljesíthető.

E rendszerbe való bekapcsolódás „megbízás” kitöltésével és a bér- és munkabérfizetés részére való leadással történik. A számlaszámok pontos közzéadásában egy, az átutalási betétszámlához tartozó postautalvány egyidejű csatolása szükséges. A megbízás — amennyiben nem a teljes járandóságra vonatkozik — százz forintot kerekített összegre szólhat.

A megbízás visszavonásig érvényes. Az átutalásra kerülő összeg évente két alkalommal, május 15-én és november 15-én módosítható. A megbízást bármely hónap 15-ig lehet visszavonni.

A megbízás külön bejelentés nélkül — az érdeklődő munkaviszonyával együtt — megszüntethető.

Azok számára, akik még nem rendelkeznek átutalási betétszámlával — igény esetén — az OTP itt a munkahelyen bonyolítja — a lakóhelytől függetlenül — a számla nyitását.

Részletesebb felvilágosítással szolgát hétfő-csütörtök délelőttönként Szócs Andrásné, a 236-os mellékállomáson.

Komlósi Jenő gazdasági főigazgató

Nyári munkavállalási lehetőség

A Posta Központi Járműtelepe 1984. júniustól szeptemberig B és C kategóriás jogosítvánnyal rendelkező egyetemisták számára munkalehetőséget biztosít. A munkavállalás időtartama legalább 2 hét, ugyanakkor viszont lehet több hónapra is szerződni. Lehetőség van a folyamatos megszakításra is. Ha valaki pl. 1 vagy 2 hónapra szerződik, akkor közben megszakíthatja munkáját és 1-2 hétre elmehet üdülni, táborozni.

A jelentkezők négy munkalehetőség közül választhatnak, amelyek a következők:

1. B kategóriás jogosítvánnyal utasszállítás;

A járművek típusai: Lada, Dacia, Izs, Barkas.

Munkaidő: reggel 6 órától délután 4-5 óráig.

A fizetés megegyezik a főállású dolgozók fizetésével.

Az alap 2300.— Ft, erre jön 600.— Ft rakodási díj és még fuvaronként 3 forint.

2. B kategóriás jogosítvánnyal levegyűjtés;

A gépkocsi típusa: Izs. Munkaidő: reggel 6 órától este 7 óráig.

Ez teljesen önálló, teljesítménybéres munkakör.

Az alap 2300.— Ft, erre jön 200.— Ft rakodási díj, vala-

mint minden egyes postaláda ürfítéséért 1 forint 20 fillér.

Ebben a munkakörben havi 5000-6000 Ft a kereseti lehetőség.

3. B kategóriás jogosítvánnyal hírlapszolgálat;

A gépkocsi típusa: Barkas. Munkaidő: a) esti egy műszakos változat: este 10 órától másnap reggel 6 óráig.

b) esti két műszakos változat: este 10 órától másnap délután 4 óráig, utána 1 teljes nap pihenő, így egy hónapban összesen 11 munkaalkalom.

Az alap 2400.— Ft, erre jön az éjszakai pótlék és teljesítménytől függően további kiegészítés.

Havonta kb. 5000.— Ft-ot lehet ebben a munkakörben keresni.

4. C kategóriás jogosítvánnyal a Posta építkezési, felújítási munkálataihoz történő szállítások;

A gépkocsi típusa: 3 tonnás IFA teherautó.

Munkaidő: reggel 6 órától délután 5 óráig.

Az alap 2400.— Ft, erre jön 600.— Ft rakodási díj és óránként 3 forint ösztönzési díj.

Itt kb. 4000—5000.— Ft a havi kereset.

A felsorolt munkalehetőségekre jelentkezni lehet a KISZ-bizottságon és e cikk írójánál is. Az érdeklődők a jelentkezéskor azt is tüntessék fel, hogy a négy lehetőség közül melyiket választják (lehet többet is). Jelentkezési határidő 1984. április 23.

Jármai Gyula

Nemzetközi tanszékvezetői szeminárium

A Szovjetunió és Magyarország közötti kulturális munkaterv alapján került sor 1984. március 19—22. között a magyar és szovjet felsőoktatási intézmények marxizmus-leninizmus tanszékvezetőinek első közös szemináriumára. Egyetemünk oktatói közül négyen vettek részt, illetve tartottak előadást a szemináriumon. Kiss Arthur: A mai polgári nézetek kritikája a marxista-leninista filozófia oktatásában; Michalik István: A politikai gazdaságtan oktatásának időszerű kérdései; Poller Imre: A szocializmus politikai rendszere és a szocialista demokrácia; Szabó Katalin: Előre lépni nehéz, hátra lépni veszélyes, megállni lehetetlen (utak, célok, eszközök a politikai gazdaságtan felsőfokú oktatásában).

Invitáló

Ha még nem unod a rekonstrukciót.

Ha még érdekel, amit erről mondanak.

Ha bele is szólnál szívesen. Ha elhiszed, hogy véleményed még számít.

Ha azt hiszed, hogy véleményed itt már senkit nem érdekel.

Ha van egy üres délutánod. Gyere el! 1984. április 12-én

15 órától a Közművelődési Tivárosban beszélgetünk Mányi István építésszel és kollégáival a KÖZGÁZ rekonstrukciójáról. Téged is várunk!

KÖZGÁZ KLUB

AIESEC

Az AIESEC idele — egyébként 36. — kongresszusán a magyar tagszervezetet Erdős Zoltán, Kőrösi Katalin, Szabó Gábor (mindhármán MKKE) és Papp Erika (Külkereskedelmi Főiskola) képviselte február 24-március 4. között a franciaországi Avignonban. A legközérdekűbb eredmény az idele szakmai gyakorlatok elcserelése volt. Magyarország a tervezett 76-ból 72-t (közülük 42 közgazdost) cserélt Európa 15 országába; ez kiemelkedő siker.

A Magyar Közgazdászhatóság Egyesülete március 23-25. között Agárdon tartotta közgyűlését. A beszámoló és az idele költségvetés megvitatása után megválasztották a vezetőség öt tisztségviselőjét, akik június elején váltják fel az eddigieket: Erdős Zoltán elnök, Héder Barna marketing felelős, Kőrösi Katalin cserefelelős, Papp Péter programfelelős (mindannyian MKKE) és Mészáros Ildikó pénzügyi felelős (Pénzügyi és Számviteli Főiskola).

Agrárfarsang a Kinizsiben

Március 9-én nagyszerű bált rendeztek az agrárok a Kinizsi kollégiumban. Szamli zenekar húzta a talpalávalót, melyre mindenki nagyon jól mulatott. A zene mellett hajnalban volt VIDEO-vetítés is

Fotós: Boros Gyula

Jó választás volt a kissozvetkezeti forma

Országsszerte kisebb-nagyobb vilárok kísérték (7). Kísérik a GMIK-k, VGMK-k megalakulását, működését a vállalatoknál, intézményeknél. Nem volt ez másképpen egyetemünkön sem a kissozvetkezeti esetében. Voltak, akik a gazdaság alapjait, mások csak a KK-t féltették tőle, míg a kívülretekedtek közül néhányan a pénzszerezés lehetőségét irigyelték a szövetkezetektől. A néhol valós, máskor túlzott aggodalmak hullámát már-már a szervezők hitét is megintgatták a szövetkezetben. De elűlték a hullámok és a tapasztalatok azt mutatják, hogy a szövetkezet beilleszkedik az egyetemi keretbe. Ma már belátják sokan, hogy az Economixszal egy pozitív lehetőséget ragadtunk meg, amely alkalmat nyújt az egyének számára a többletmunka-vállalással pluszjövedelem-szerzésre és ugyanakkor az egyetemnek is külön jövedelemhez jutnia.

Az Economix tevékenységéről tájékoztatta a párt-végrehajtóbizottságot Kovács István, az ipari üzemszervezés tanszék adjunktusa, az Economix Közgazdász Kissozvetkezet elnöke.

Immár egyéves múltra tekint vissza az Economix. A másfél éves előkészítőmunka a Pénzügyminisztériummal és a Művelődési Minisztériummal folytatott egyeztetésekkel telt, míg végül is a két főhatóság jóváhagyta ezt az újszerű konstrukciót, amely az egyetem számára is bevételt biztosít. Ezt megelőzően a rektori tanács is két alkalommal tárgyalta a kissozvetkezet működési rendjéről, és egyetemi kapcsolódásáról, és 1983. március 21-én elfogadta az Economix és az egyetem együttműködési szerződésének szövegét.

Az egyetemen sok mindent hallani a kissozvetkezetéről, de hogy valójában milyen is ennek a gazdasági egységnek a felépítése, szervezeti rendje, arról már kevesebbet tudunk. Mint ahogy arról sem sokan tudunk, hogy a kissozvetkezet önálló jogi személy, önállóan gazdálkodik, és mint ilyen, a Budapesti Építő- és Szolgáltató Szövetkezet keretébe tartozik. Az Economix-ra ugyanazok a jogszabályok érvényesek, mint bármely gazdasági szervezetre. Ellenőrzése és irányítása külön állami és tanácszi szervek feladatát képezi.

A kissozvetkezet tagsága mellett — amely szűkebb körű — szélesebb hálózatot képeznek a szakcsoportok. A szakcsoportok vezetői egyben tagjai a kissozvetkezetnek is. A kissozvetkezetben belül a szakcsoportok meglehetősen nagy önállósággal rendelkez-

nek, önálló pénzgazdálkodást folytatnak, és önállóan vállalkoznak. A szövetkezet elsősorban koordinál és ellenőrzést gyakorol a szakcsoportok felett, valamint a működési feltételeiket biztosítja.

Az indulásnál 13 szakcsoport alakult, 148 szakcsoporttaggal. A kissozvetkezet 23 tagja saját pénzből 160 ezer forintért részjegyet váltott. Ez volt az Economix induló vagyona. A munkát, választott ötagú vezetőség irányította. Az elmúlt időben, miután a kissozvetkezet nyitott szervezatként működött, és szívesen felvett a szakcsoport tagjai sorába vállalkozókat, további hat új szakcsoporttal bővült a szövetkezet, és a létszám jóval megduplázódott. A szakcsoportban tevékenykedő 350 tag fele diák, 30 százaléka oktató, 10 százaléka külsős és 10 százaléka egyetemi dolgozó. A vezetőség is kibővült, jelenleg 7 tagú. Azóta megválasztották a felügyelő bizottságot, és a munkügyi döntőbizottságot is. A szervezet jellemzője, hogy demokratikus önkormányzat szerint működik, a választott vezetőség beszámol a kollektívának és minden alapvető döntést a közgyűlés hoz.

Igen sokrétű az Economix által végzett munka, amellyel az egyetem jellegéhez szeretnénk egyre jobban igazodni. Bár széles a profil, mégis meghatározó a vállalati szaktanácsadás, a hallgatót foglalkoztatás, a konkrét szervezési, elemzési, számviteli munkák vállalása, a számítógép felhasználása a vezetés, illetve közgazdasági munkában, a szellemi termék forgalmazása, az ötletek, találmányok, szabadalmak megvalósítása, az egyetemi rekonstrukciós munkákban való közreműködés.

A kissozvetkezet gazdálkodása az első évben viszonylag sikeres volt. A tervezetet is valamelyest túlteljesítették. Sikeresült beindítani minden szakcsoport működését. Nem volt könnyű munka megtanítani a szakcsoportokat az önálló pénztárkezelésre, a pénzgazdálkodásra, a bizonylati fejelelmre, amelyet néhol bizony lebecsültek.

A munka jellege az indulásnál főleg a rekonstrukciós tevékenység irányába tolódott el, míg a szellemi tevékenység hosszabb átfutást igényelt. Az árbevételben belül a szellemi tevékenység részaránya kétharmad rész és egyharmada fizikai és anyagi szolgáltatásoké. Mindebből természetesen használva van az egyetemnek. A kissozvetkezet a szakcsoport netto árbevételének 20 százalékát utalja át az egyetemnek. Ez több mint 1 millió 800 ezer volt, amelyből úgynevezett szociális-kulturális alap és fejlesztési alap képezhető az egyetemen.

Noha nagy a szóródás az egyéni jövedelmekben, hisz ez az egyéni teljesítmények függvényében változik, általában megállapítható, hogy szolid reális jövedelemre tett szert az elmúlt év során az Economix. Erről győződött meg a Pénzügyminisztérium bevételi igazgatósága, amikor ellenőrzést végzett az Economixnál.

Az Economix a közelmúltban 5 darab Comodore 64 típusú személyi számítógépet vásárolt hitelből, amelyet szoftverfejlesztésre, valamint programnyelvi és gépmatematikai oktatásra használ fel. Az oktatás már el is kezdődött, és ennek keretében a szövetkezet felajánlotta az egyetem oktatói részére is a terítésmentes képzést.

A kissozvetkezet nem nagy múltja alkalmat ad általános tapasztalatok levonására is. Megállapítható, hogy jó választás volt a kissozvetkezeti forma, mert beváltotta azokat az előnyöket, amiket elvártak tőle. Az Economix, miután önálló jogi személyként működik, ezért hitelképes és nagyobb a bizalma a megrendelőnek iránta, mintha munkaközösségként működne. A kissozvetkezeti formán belül a szakcsoportot, mint egy-egy rendkívül mozgékony, vállalkozó együttest nagyon jó lehet komplex feladatok elvégzésére alkalmazni. Miután ezeknek a munkáknak a zöme nem tanszékre, hanem tanszékekre szabott, így nemegyszer több tanszék-oktatói külső szakemberekkel működnek együtt. Van úgy, hogy egy témán 16-an dolgoznak, 6-7 tanszék-ről kikerülve. Az oktatók együttműködésének megteremtése — elszigetelt tanszéki világunkban — egyik nagy pozitívuma a rendszernek, amely a szövetkezet érdekein túl a megrendelő számára is hasznos, mert a több oldalú szakmai megközelítés jobb javaslatot eredményez. Közben hozzájárul az oktatók keresztirányú kapcsolatainak fejlesztéséhez. Ezek a munkák alkalmat adnak a fiatal oktatóknak, gyakorolónoknak a gyakorlati tapasztalat megszerzésére is. A közreműködő diákoknál is nagy használn jár. Erősíti szakmai ismeret-

tüket és hozzájárul a tanárdiák kapcsolat fejlesztéséhez. A diákok három szakcsoportban szerepelnek komoly súlylyal. Közük az újonnan szervezett Universitas a törzs bázisa a hallgatók foglalkoztatásának. Ezenkívül nagyon sok szakcsoportban tömegesen dolgoznak, így a statisztika tanszék szakcsoportjában egy-egy munkában 100—150 hallgató foglalkoztatott.

A kényes témák között szerepelt a szövetkezet létrehozásánál a KK. Többben aggodtak amiatt, hogy az Economix működése elsorvasztja az egyetemi KK-t. A tapasztalat szerint ez nem csökkent, sőt a szövetkezet tagjai tudatosan elhatárolják magukat minden olyan témától, amely tanszéki kutatási háttérrel követel.

Jelentős az egyetemen azoknak a száma, akik nem kapcsolódtak be a kissozvetkezetbe, és nincs módjuk más formában sem külön jövedelemre szert tenni — állapították meg a vb-vita során. — Ez a körülmény politikai feszültséget okoz. Miközben államunk nem mondhat le arról, hogy a kissozvetkezetek és gmk-k jövedelmének korlátozására törekedjen, egyetemünkön a feszültség csökkentését szolgálhatja, ha az állami és szakszervezeti vezetés a különböző juttatások kiterjesztése kapcsán hivatkozik arra, hogy ez a kissozvetkezet munkájából származik. Persze ez nem fogja a feszültséget eltüntetni, legfeljebb csak enyhíteni. Az viszont egy lényeges szempont, hogy az Economix a következő évben is jelentős, három-négymillió forint bevételátutalást tervez az egyetem számára. Ennek megteremtésére azonban megfelelő feltételekre van szüksége. Jelenleg ugyanis helyiséggonddal küszködik. Az egyetemen kívüli helyiségbéreléssel a problémája megoldódna, de a kissozvetkezet mindenáron házon belül szeretne maradni, nem akar az egyetemről elszeparálódni. Gondjuk megoldásához ezért a párt-vb. segítségét is kérték, hogy terveiket teljesíthessék az egyén és az egyetem számára. Ehhez a vb. sok sikert kívánt az Economix tagságának.

H. E.

Vigyázó szeméi...

ÖSZTÖNÖZHET-E AZ ÖSZTÖNDÍJ FELELŐTLEN MEGÁLLAPÍTÁSOKRA?

A „Közzgazdász” 1984. március 1-i számában sk-vk monogrammal cikk jelent meg „Ösztönöz-e az ösztöndíj?” címmel. Azt természetesen tartja az ember, ha valaki megalapozottan bírálja az ösztöndíj elosztásának rendjét szabályozó miniszteri utasítást, vagy az arra épülő egyetemi szabályzatot, illetve annak kari szintű vagy csoportokon belüli betartását, de azon már bosszankodik, ha a bírálat alaptalan. Úgy tűnik, hogy a cikk írói elsősorban az egyetemen belüli szabályzatot, illetve főképpen az általános kari gyakorlatot bírálják. Még a csoportjukban megjelenő problémát is kari szintre emelik (a kiindulásuk éppen ez, ...visszatérő probléma a csoportban az ösztöndíjkeret elosztása), holott azokat maguknak kell megoldani, legalábbis addig, amíg az érvényben levő utasítás és szabályzatot meg nem változtatják. A cikkből kiténik, hogy ezeket nem ismerik.

Az általános ösztöndíj (csak megszokásból nevezük ezt tanulmányi ösztöndíjnak) odaítélésének igen fontos, de nem egyetlen tényezője a vizsgajegyekből számított tanulmányi átlag. Ha szűken értelmeztett tanulmányi ösztöndíjról beszélünk, még akkor is az átlagereformán kívül nem mellőzhető a TDK-munka, a tanulmányi versenyben való részvétel stb. De ezen túlmenően figyelembe kell venni pl. a társadalmi, közéleti, közösségi tevékenységet is. Mindaddig, amíg az említett tényezőket együttesen kell számításba venni, félrevezető csak azt közölni, hogy „van aki” ugyanazért az átlagereformánál kevesebbet vagy többet kap és az mennyire igazságtalan, és követel-

ni, hogy minden karon ugyanazért az átlagért ugyanakkora ösztöndíjat adjanak.

Miután nem volt nehéz következtetni a szerzők hovatartozására, hiszen a csoporton belüli problémát a DJB-s az ösztöndíjbizottság előtt elmondta (lényege: a csoporton belüli ösztöndíjelosztást néhány érdekelt „meguntta” és távozott. Az ottmaradók a szétosztást nem tudták igazságosan befejezni és két párt-rakadtak, ezért két emberrel képviseltették magukat a Kari Ösztöndíjbizottság ülésén. Ez utóbbi kedvelt eszköz arra, hogy a megoldatlan problémát párszáz forint erejéig kari tartalékkeretből oldassák meg. A kudarc azonban nem lehet alapja jogtalan bírálat közzétételének), megállapítható, hogy sk és vk azonban még a csoportjuk tényleges helyzetét sem ismeri.

A cikkben azt írják, hogy most 4,75-re 650 Ft jár, valamint hogy ilyen átlagra az ipari és a kereskedelmi karon gyakran 2-300 Ft-tal is többet kapnak a hallgatók. A cikkírók csoportjában van 4,75-ös átlag, amire a hallgató nem 650 Ft-ot, hanem 850 Ft-ot kapott. A cikkírók minden más karon érdeklődtek, de elfelejtették érdeklődni az általános karon, ahova pedig tartoznak. Ha ugyanis ezt megtették volna, akkor tudnák, hogy a karon 29 hallgató ért el 4,50 feletti átlagot és a rájuk jutó átlagos ösztöndíj 1030 Ft. Ezen belül pl. 4,55-ért 1300 Ft; 4,66-ért 1000 Ft; 4,66-ért 1500 Ft; 4,66-ért 950 Ft; 4,66-ért 950 Ft; 4,66-ért 800 Ft; 4,75-ért 1300 Ft; 4,66-ért 1500 Ft; 4,66-ért 1300 Ft ösztöndíj is folyósításra került, azaz a cikkírók által közzétett adatokhoz képest az általános karon gyakran előfordult,

hogy 4,75 körüli átlagra 300—850 Ft-tal többet kaptak a hallgatók. Nem állja meg a helyét az sem, hogy most ne lenne olyan hallgató, aki 4,37-re 650 Ft-ot kapott, hiszen pl. 4,27-re, 4,42-re és 4,44-re egyaránt 650 Ft-ot odaítélünk (egyébként 4 és 4,5 közötti eredményt 22 hallgató ért el, az ösztöndíj átlagos összege 610 Ft).

Tudjuk, hogy az ösztöndíj-szabályzatok, különösen a keretszámítás szempontjából nem tökéletesek (mindenki számára valószínűleg nem is lesznek azok). A keretszámításra vonatkozó adatokat azonban nem lehet automatikusan alkalmazni a felhasználásra is. Éppen ez a mozgástér teszi lehetővé, hogy belső ösztöndíjpolitikával segítsük elő, hogy még változatlan pénzügyi lehetőségek mellett is az ösztöndíj még ösztönzőbb díj legyen. Ezt a célt szolgálta pl. az is, hogy az általános karon a 4-5 közötti átlagra járó egységes keretszorzóból adódó problémát legalábbis enyhítsük azáltal, hogy a keret felhasználásánál 4—4,5 között átlagra kisebb, 4,5—5 között átlagra nagyobb szorzót állapítottunk meg és ezáltal mind a csoporton belül, mind pedig a csoportok között csökkentettük azt a feszültséget, amely az egységes szorzóból adódott. (Megjegyezzük: az általános kar telt már olyan javaslatot, hogy ezt a különbségtételt a keretszámításnál is alkalmazzák.) Tudomásunk szerint mostanában, de a 23 csoportból egy csoport kivételével most is közmegelekedés kísérte a módszert.

Az ösztöndíj ösztönző hatásaának fokozása érdekében növeltük a kiemelt ösztöndíj-

sok számát is. Míg 1982/83. I. félévében 3 fő részesült 4500 Ft kiemelt ösztöndíjban, addig a mostani félévben 10 fő kapott 13 800 Ft-ot. A kiemelt ösztöndíjak igaz, a kari kereteket terhelik (ami szintén előírás), de nem változtat azon a tényen, hogy jobb tanulmányi munkára ösztönöznek, ami a pályázatok ugrásszerű emelkedésében is kifejeződik.

Reméljük, hogy a fenti adatok bizonyítják, hogy nem „sors csapása” általános karosznak lenni még ösztöndíj szempontjából sem. Azt azonban furcsának tartjuk, hogy egyesek névtelenségbe burkolódva, alaptalanul helytelen megállapításokat és súlyos következtetések megjelentetésére sikeresen vállalkoznak.

A kari ösztöndíjbizottság (Kovács Csilla tanárszak, Dénes Hedvig pénzügyi szak, Szűcs Viktor tervező szak) nevében:

Dr. Szerletics József
(ált. kar Ü. B. elnöke)

Decemberben jött az ötlet. Amikor már mindenki kifacsart citromnak érezte magát a zéha- és beszámolóömpingektől.

Mi lenne, ha...? Mi lenne, ha a legkevésbé, gyér világitású Makarentől utcai tanterem helyett előben tanulnánk a németet? Ha belekóstolnánk a német egyetemisták életébe?

Villámgyors szervezés, dékáni engedélyek, egyeztetés a berlini Közgazdasági Főiskola FDJ-képviselőivel — s a szállásunk már megvolt a főiskola kollégiumában. Rövidebb-hosszabb tétovázás után (pénzügyi, klimatikus és egyéb szempontok figyelembevételével) a szóba jöhető közlekedési eszközök közül a vonatot választottuk.

Ilyen előzmények után vagonirozunk be magunkat február 23-án kora délután a Keleti pályaudvaron. Tizenegyen a harmadéves német szigorlatos csoportból Szilágyi Mária tanárnő kíséretében.

Nyolc nap Berlinben

Az utazás első percétől kezdve „nemzetközi” feltételek közé kerültünk. Ha szót akartunk érteni az emberekkel, a német mellett elő kellett bányásznunk angol, sőt mitöbb, egy prágai vasutas kedvéért orosz nyelvtudásunkat is.

S hogy mivel töltöttük a berlini nyolc napot? Felfedeztük a várost, böngészünk az étlapok, a könyvesbolti választékot és a múzeumi ismerterteket. Figyeltük az embereket, olvastuk a plakátokat, utbaigazítást kértünk. Hallgattuk a rádiót, a színpadon felszendülő szavakat. Brechtet eredetiben, Ibsent németre átültetve. Tárgyalunk a főiskola dékánjával, végigültünk egyetemi előadásokat és szemináriumokat. Hosszan beszélgettünk egy 60 éves övönövel, barátokunk a 4-5 évesekkel, s mindenki-

vel, aki kapható volt rá. Járunk moziba, ifjúsági klubba, megfordultunk a Köztársasági Palotában, a sportközpontban és Potsdamban. Belemértünk egy sajátos légkörbe, megpróbáltunk nyitni szemmel járn, kérdezní és vitaközní. Egymással és a németekkel. És voltak olyan pillanatok, amikor elpárolgott a német tudásunk, és „NIX DEUTSCH” arckifejezéssel néztünk a büntetést behajtani akaró U-Bahn ellenőrökre.

Mire volt jó még ez a nyolc nap? Kipróbáltuk, mennyire tudunk idegenben eligazodni. S talán többet jelentünk egymásnak, mint az utazás előtt. Más oldalról ismertük meg német csoportúrásainkat és a nyelvtanárunkat.

Jövőre folytatni szeretnénk!
BIS NÄCHSTES MAL!
Pap Judit

Kell-e megújulás a hallgatói közéletben?

Talán a tapasztalatlanágból adódik, hogy mikor erre az egyetemre kerültem, nem éreztem (és egy fél év elteltével sem érzem) az el-lövözbe léptem volna és a kö-zömbösök és érdektelenek tá-bora venne körül.

Nem tudok úgy végigmenni az egyetemen, hogy ne ütköz-zek valamilyen közösség vagy szervezet (KISZ, AIESEC, szakkollégiumok, instruktorok stb.) felhívására, melyben tá-borba, fórumra vagy akár mű-soros estre hívna. Igaz, hogy ezek nem mindegyike politikai témájú, de nehéz úgy vitaestet vagy összejövetelt tartani, hogy az ember kikerülhesse a poli-tikát.

Közelebbi példa végett idé-zek Karsai Tamás vitaindító-jából: „... az új alapszervez-teknek nincs igazán politikai jellegük...” En is tagja va-gyok egy ilyen új típusú te-vekenység-orientált alapszer-vezetnek (a Körösi Csoma Sándornak). Valóban nem minden összejövetelünknek poli-tikai vita a célja. Amikor

azonban vetélkedőt készítünk, az adott ország gazdasági, poli-tikai (!) kérdéseivel foglal-kozunk behatóan. De nézzünk egy másik ilyen alapszerveze-tet, a Berzeviczy Gergelyt. Mi-kor tagjai például az olajor-szágokról vitatkoznak, elkerül-

Vita

hetik-e az adott térség poli-tikai elemzését, vagy amikor a Kíváncsiak Klubja — terveink megfelelően — átveszi a POLTÁR szervezetét, nem kell-e komoly politikai kérdé-seket átgondolnia?

Sok mindenben azonban sajnos igaza van a cikkíró-nak. Például, hogy a „minden meg-tanuló diák nagyobb elismeré-se a közösséggel dolgozóval szemben” jelentősen hátráltatja az aktívák létszámának nö-vekedését.

Ez komoly probléma és ta-lán csak akkor enyhülne, ha

sokkal többen dolgoznának a közösségért, tehát saját magu-kért, és így a napi több órá-s közösségi munkából heti né-hány órá-s elfoglaltság válhat-na.

Ehhez a sokat boncolt kér-déshez csak egy apró adalék, helyi viszonyainkat figyelem-be véve.

Úgy érzem, a KISZ-nek — a KISZ-bizottságnak — sok-kal jobban és sokkal többet kellene az elsősőkkel foglal-koznia, még a tanév kezdetén. Szerencsére a megalakult új alapszervezetek sok embert aktivizálnak, de a többiekkel senki sem törődik, sokan azt se tudják, KISZ-tagok-e egyáltalán. Talán az instruktorok tudnának ebben igazán segí-teni, hiszen ők gyakorolják a legnagyobb hatást a gólyatá-bor lelkes és minden új iránt fogékony lakóira. Egy másik kérdéssről, a KISZ-aktívák ve-zetőképzéséről olvasva felve-tődött bennem, hogy egy ve-zetőképző tanfolyam nem csök-kenetné-e a KISZ-megbízot-tak elvállalóinak számát. Per-se lehet, hogy ez csak rossz középiskolai beidegződés, hogy kicsit „fázok” az ilyen kurzu-

soktól. Talán azok a képzett és vitaképes vezetők nemcsak hivatalos tanfolyamon, ha-nem munka közben, táborok-ban beszélgetések alkalmával is sokat javíthatnak a „fel-készületlen” aktívák helyzetén.

Egy gondolat a nyilvános-ságról. Azt hiszem, a KISZ-tagok részéről mutatózó kö-zömbösség nem a nyilvánosság hiányából ered. En idáig je-lentősebb lépésekről, állásfogl-alásokról mindig értesültem az egyetemi sajtó (Közgazdász, Periszpók) valamelyikéből, és ha egy kérdés komolyabban érdekelt, találtam a környeze-temben olyat, aki bővebben tá-jékoztatót. Erre minden hall-gatónak meg van a lehetősége.

Ha pedig a lehetőség fenn-áll, akkor már csak a hallga-tónak kell eldöntenie, hogy melyik szervezet munkájába kapcsolódik be, és vesz részt az egyetemi közéletben.

Természetesen szükség van hatékonyabb aktivizálásra, de gyökeres megújulás e téren nem várható és nem is lét-fontosság.

Tóthfalusi György

Előrelépés nehéz körülmények között

A KISZ küldöttgyűlése elé

mokrácia összehangolt fejlesz-tését.

Az eltelt időszakban nagy jelentőségű eredmény, hogy a tevékenységcentrumok és a KISZ, valamint a tevékenység-centrumok egymás közötti kapcsolata lényegesen javult (koordinációs fórum, nyitott munkabizottságok, közös fel-lépés érdekvédelmi ügyekben stb.).

Politikai munkánk egyik leg tudatosabban vállalt alap-vető eszköze a nyilvánosság sokoldalú bővítése volt (köz-vetlen demokrácia a hallgatói képviselőben, decentralizálás a nyitott munkabizottságokkal, a Periszpók 19. száma, év-könyv, képviselői beszámoló, Közgazdász-tudósítások stb.). Demokratikus nyilvánosságunk javítása ma már nehezen kép-zelhető el az összegyűlt demo-kratizmus, nyilvánosság fej-lődése nélkül, és meg kell találni az egyes emberekhez való eljutás személyesebb for-máit is.

Politikánk sarkköve az egyetemi reform folyamatá-nak segítése, ösztönzése volt. Elmondhatjuk, hogy nélkülöz-hetetlené váltunk az okta-táskorszerűsítési koncepciók

megfogalmazásának folyama-tában. A szakok és karok szintjén tevékenységünk va-lamivel kevésbé volt kiterjedt. Munkálat jelentős mértékben gátolta az a tény, hogy az ok-tatáskorszerűsítési munkála-tok az eredeti tervekhez, ha-táridőkhöz képest is, de a hallgatók egyetemen eltöltött idejéhez és elvárásához ké-peszt mindenképpen vonatot-tan, kevés kézzel fogható eredménnyel, határozatlan ve-zérléssel haladnak. Ennek je-lei fásulttá tették aktivistáink egy részét, kedvüket szegte, csökkentette politikai rendse-rünk fejleszthetőségébe vetett hitüket.

Az ifjúsági parlamentek előkészítésében jelentős sze-repet vállaltunk és más sze-kekkel is törekedtünk a ta-nulmányi problémák megol-dására, a tanulmányi színvo-nal sajátos eszközeinkkel tör-ténő segítésére. Támogatjuk a TDK megújítását, a X. KEN-re tudományos konferenciát hívtunk össze fiatal oktatónk számára, közgazdaság- és társadalomtudományi folyóirat alapítását határoztuk el Utak címmel — az engedélyeztetési munkálatok jelenleg folynak.

Több sikertelen kísérlet után 1984-ben teljes körben bein-dítottuk az oktató-nevelő munka hallgatói véleményezé-sének rendszerét.

Az elmúlt időszakban éven-te gyűlt össze az egyetemi if-júsági parlament, és tevékeny-ségével, nem utolsósorban a KISZ előkészítő munkája rév-en jelentős lépést tett afelé, hogy valóban az egyetemi if-júság legfelsőbb közvetlen ér-dekképviseleti fóruma legyen. Határozatait megvalósulásá-nak ellenőrzése érdekében azonban szükség van új struktúra kidolgozására. Je-lentős politikai eredmények tartják a hallgatói státu-szon és közvetlen demokrá-cián nyugvó új hallgatói képviseleti rendszer kiépítését, munkája szélesebb nyilvános-ságának azonban még nem alakultak ki a megfelelő mód-szerei.

Politikánk másik fontos ele-me volt az egyetemi közösség, közhangulat, identitás erősíté-se, a jobb értékorientáció. Ennek érdekében feltámasztottuk és rendszeresen meg-rendezzük a KEN, a ballagás, a gólyabál, a táborok, a köz-gazdász stb. rendezvényeit, működtetjük a Ráday klubot, új kitüntetések alapítottunk stb. A köznevelődés érde-keltségi rendezvények, anyagi lehetőségeink fejlesztése új struktúrát igényel. Nem sike-rült előrelépni a kollégiumi élet és a diáksport terén.

A KISZ-vezetés új politiká-ja sajátos módon azzal páro-sult, hogy a szakok, az alap-szervezetek szintjére nem ve-rődtek át a KISZ-vezetés szintjén megindult pozitív fo-lyamatok. Ezért 1983-ban új, közös érdek, érték, tevékeny-ség alapján szerveződő alap-szervezetek létrejöttét segíté-tük és ösztönöztük elindítani, ami kb. 20 új típusú alapszer-vezet alakulását és — rész-ben — aktív működését er-deményezte. A KISZ-bizottság azonban még nem alakította ki segítségük, működési felté-telük biztosítása megfelelő módszereit, nem kapcsolta még be azokat teljes mérték-ben az egyetemi KISZ-mozga-lom, közélet egészébe.

Aktívan vettünk részt a ré-tegtanácsok és munkabizott-ságai tevékenységében, így is alakítva a rétegszintű poli-tikát. Nem tudtuk viszont kel-lő szinten, rendszeresen fog-lalkozni a KISZ, a rétegtaná-csok által tárgyalt társadalmi, gazdasági, ifjúságpolitikai kérdésekkel, pedig ezt is a KISZ feladatának tekintjük. Nem kellő mértékben tud-tunk kapcsolódni a társada-lom más rétegeihez, intézmé-nyeihez sem. E téren számos kiaknázatlan lehetőség rejlik. Összességében úgy véljük, a KISZ-bizottság az elmúlt három évben sok területen előre tudott lépni és teret tudott nyerni az érdemi, tartalmi fej-lődés számára. Kérjük a kül-döttértekezletet, hogy ezeken a kiküzdött alapokon jelölje ki a következő két év felada-tait és támogatásával éppúgy, mint kritikusai számunkérésé-vel segítse feladataink megol-dását év közben is.

Most kezdődik a tánc!

KISZ-bizottság

Felkötés

A KRITIKA februári számában izgalmas „nemzedéki” vita indult TOMKA MIKLÓS és KOZMA FERENC tanulmányaival.

Kozma Ferenc STAFETABOT című írása azt állapítja meg, hogy a szocializmus első nemzedéke, „egy nemzedék élete és erőfeszítései még nem voltak elegendők ahhoz, hogy (...) az egyéni és közösségi érdekek érvényesítésének folyamatos és józan egyeztetése tömeges magatartási reflexszé váljék. E téren valami közbeeső állapot — afféle társadalmi »kamaszkor« alakult ki. A gazdaság területén is közbeeső állapot uralkodik (...), ez is »kamaszkor«, mégpedig annak veszélyeztetett körülmények közepette való bekövetkezése.”

„Az elmaradottság »második felének« felszámolása, mint

a nemzet soron levő történelmi feladata,

olyan nemzedéket kíván, amely ezt képes elvégezni és akarja is megvalósítani. E képesség (...) szakmai és általános műveltségéből, szakmai tudásból (...), másfelől a fejlesztési készségből tevődik össze (...), amely az újat alkotni tudást jelent” — írja Kozma Ferenc.

„Az ehhez vezető képzés első számú gyöngye pontja az el-mélet és a gyakorlat gyöngye kapcsolata (...). A második szá-mú gyöngye pont a korszerű, gyakorlatias human és társadalmi ismeretek és reflexek tanításának szinte teljes hiánya (...). A küszöbön álló köz- és felsőoktatási reform is szerényebb előrelépést irányoz elő az óhatatlanul szükségesnél (...), sze-génységünk miatt konzerválni kényserülünk szegénységün-ket.”

„Az ötödik felelős a közszellem”, a fiatal „túl sok szellemi tunyaságot, cinizmust, erkölcstelenséget, egoizmust tapasztal, más oldalról a kereseti és jogvédelmi viszonyok túl nagy, szem-tel szűrő torzulásait látja maga előtt.” „Mindezek nyomán az országban kezd elharapódzni egy sajátos, a társadalmi »ka-maszokor« veszélyes irányba elhúzó és elmélyítő tendencia: a fél-műveltség, a fél-erkölcsösség, fél-igyekezet, a kultúra, szaktudás, életvitel, erkölcs sekélyes, külsődleges jégeit az értékrendben magasra helyező, a látszólagos megoldásokat és a pillanatnyi hasznokat preferáló világnézet.”

„Az iskoláztatás szakmai és nevelési minősége, a közvél-lemény (...) szakmai, erkölcsi és kulturális igényessége, a to-vábbképzési lehetőségek hálózatának kiépítése (...) nélkül nem lehetünk biztosak abban, hogy a mai fiatal nemzedék tudása és munkakészsége elegendő lesz a reá váró feladattal való megbirkózáshoz” — írja konkluzióképpen a szerző.

Tomka Miklós tanulmányának alap gondolata: „Ha van olyan gyújtópont, amely társadalmunk feszültségeit összegyű-jti, ez az ifjúság (...). A tényleges problémák sűrűsödése és az ellentétes nézetek ütközése tisztázást sürget a társadalompoli-tikában.

Fejlődő, változó társadalmakban a vállalkozókészség ép-penséggel a személyes érettség, a felnőtte válás bizonyítéka, ennek elősegítésére a társadalom (s már nemcsak a szülő vagy a család) áldozatot vállal. Sokféle módon ösztönöz a családban tanult szerepek és a hagyományban örökölt tudás túlhaladásá-ra. Az oktatást, iskolázást növekvő mértékben a társadalom vállalja magára (...). Itt és ilyenkor készül fel az ember a társadalom sokféleségére, az előtte álló új feladatokra, az ön-álló vállalkozásokban való magabizottságra. Ilyenkor dől el, hogy mennyire sikerül majd társadalmi a múltat és a múlt-tal való jelent. Az ifjúság valóban a jövő záloga.

de csak fejlődő társadalmak számára az!

Az ifjúság megítélése és kezelése tehát arról is árulkodik, hogy e társadalom megelégszik-e a jelennel vagy vállal-e terveket a jövő érdekében.

„A mai fiatalok lehetőségei ugyancsak szűk marokkal let-tek mérve. Gazdasági nehézségeink terhe nem kis részben rá-juk hárul. Végül elutasító borzongással sajnálkozunk, ha a fiatalok kisebb-nagyobb része beleesik azokba a csapdába, amelyeket életlehetőségeik kijelölésével az idősebb nemzedé-kek állítottak.”

A JELENKOR januári számában A NEMZEDÉKI KÉR-DES A HAZAI IFJÚSÁGKUTATÁSOK TÜKRÉBEN cím-mel GAZSÓ FERENC professzorral beszélget HUSZÁR TI-BOR.

Gazsó Ferenc szerint a nemzedéki problémának „kitünt-ezett jelentőséget kell tulajdonítanunk”, mert „nem egyszerű-en átöröklődik valami, hanem teremődik is, vagyis az ifjú generáció nem egyszerűen a társadalmi viszonyok történeti folytonosságának hordozója, hanem a történeti viszonyok át-alakításának is a tényezője (...). Nagyon ellentmondásos fo-lyamat, amelynek gyakran a nemzedéki mozzanat csak fel-színe, csak látszata, mert mögötte mélyebb problémák húzó-dnak meg (...), a társadalmi, történeti változások új tendenciáit szükségképpen új magatartásmódokat és formákat termelnek ki (...). Elég hosszú ideig nem jutott eszünkbe, hogy tulaj-donképpen a biológiai, történeti, társadalmi folytonosság még nem garantálja azt, hogy ez a felnövekvő nemzedék automa-tikusan a szocialista viszonyok hordozója és továbbfejlesztője is legyen, hanem meg kell nyerni ezt a generációt a társadal-mi ügyek támogatásának. Ez nem mehet végbe másképpen, csak

ha akceptáljuk az ifjúság társadalmi érdekeit,

törekvéseit, vágyait, és ezt a politika szintjén is kifejezzük, tehát visszacsatoljuk az ifjúság érdekltségét a társadalmi összmozgásba” — vélekedik Gazsó Ferenc.

„Pontos kutatásaink vannak, hogy a fiatalok relatív ke-resete minden foglalkozási csoportban a segédmunkástól az értelmiségig fiatalig romlott. (...) Ez ellentmond az általunk meghirdetett elveknek, a teljesítményelvnek, mindenféle olyan elvnek, amit fontosnak és lényegesen tartunk.”

„Egy felnövekvő nemzedék szerintem nem érzelheti magát otthon egy társadalomban akkor, ha a sajátos érdekkifejezés, érdekvérvényesítés és cselekvési lehetőségei nagyon erősen kor-látzottak, vagy nagyon kérdésesek (...). En úgy látom, hogy a cselekvési tér bizonyos értelemben beszűkített, indokolat-lanul.”

„Úgy gondolom, hogy az ifjúság normális társadalmi be-tagolódása nem képzelhető el konstans értékek megtalálása nélkül, de inkább azt mondanám, hogy követhető és érvényes társadalmi célok nélkül. Ezért azt hiszem, az ifjúság minden más korosztálynál érzékenyebb arra, hogy van-e a társada-lomnak távlatokba mutató és elhíhető megalapozott társadal-mi programja; vagy pedig egy diffúz, bizonytalan jövő felé haladunk, ahol nem tapogatható ki, hogy miként oldódnak föl azok a társadalmi ellentmondások, amelyeket mondjuk meg lehet érteni, intellektuális, még mindenféle megközelítésben, csak éppen nem lehet őket elfogadni!”

B. Kiss Tamás

Az ipari kari pártszervezet kádern munkájáról

„A felsőoktatás politikai érzékenysége, valamint a káderek meghatározó szerepénél fogva szükséges a párt-, tömegszervezeti és állami kádern munkájának időkénti megvizsgálása, erőneveinek, hibáinak számbavétele. A kádern munka javítása az egyetemi működés alapvető kérdéseinek mind-egyikére kedvezően hat, (a nevelés, képzés színvonalának emelése, az egyetemi fejlesztési program kidolgozása és megvalósítása)”. Ezért is tartotta szükségesnek az ipari kari pártszervezet részben a kerületi párt irányítását alapján napirendre tűzni a pártalapszervezet kádern munkájának vizsgálatát. Erről írásos anyag is készült, amelyből ezúttal idéztünk.

Áttanulmányozva a vizsgált anyagot nem volt nehéz összegyűjteni az egyetemre vonatkozó megállapításokat szép számmal felfedezni benne. Részből ezért is ragadtunk meg az alkalmat, hogy tájékoztatást adjunk róla az ipari kari pártszervezet titkárával, Kovács Sándor elvtárral folytatott beszélgetés kapcsán. Ennek során ki-rajzolódott, a kar kádern munkájának az az irányultsága, amely az anyag elkészítését meghatározta.

— Kik voltak az anyag készítői, milyen szinten került megvitatásra és milyen fogadtatásban részesült?

— Ez egy taggyűlési beszámoló az anyaga, amelyet a vezetőség készített elő és tárgyalta meg, mégpedig kibővített vezetőségi ülésen, ahol ott voltak a pártbizalmiak is. Ezt a vitaszervezést azért is tartottuk fontosnak, hogy érvényesüljön a több szem többet lát elve, másfelől a pártbizalmiak részvétele azért is elengedhetetlen ilyen témák tárgyalásánál, mert a korábbi elemzéseink, felméréseink kimutatták, hogy a kádern kérdések java része a tanszékeken múlik, vagy ott dől el a kiválasztás és a fejlődés is. Tehát ezért fontos, hogyha nagy ritkán, kifejezetten a kádern munkát napirendre tűzzük, akkor azon mindazok vegyenek részt az előkészítésben, akik érdemben befolyásolják ennek a megvalósítását, a tényleges gyakorlatát. A taggyűlés valószínűleg éppen az előkészítés, a pártcsoporthoz is bevonó előkészítés, jóvoltából támogatta a leirtakat, mégha a javaslatok egy részének újdonsága miatt volt is a megvalósíthatóságukat illetően némi támaszkodás.

— A kari kádern munka vizsgálatánál melyek voltak azok a tapasztalatok, amelyek az egész egyetemre is érvényesek? Melyek a kádern munka sarkalatos pontjai?

— A kádern kérdések minden

bizonyval a fontos kérdések közé tartoznak, közvetlenül érintik a hatalmi kérdéseket, és ezek nem kímélik a pártszervezetet sem. Tehát régi tapasztalat, hogy a különféle párt, illetve állami pozíciók többé-kevésbé az egyetem és a kar érvényes hatalmi rendszerének bizonyos leképzései, amelyekben rendszerint a meghatározó érdekek képviselői maguk vesznek részt, maguk töltik be azokat a pozíciókat, amelyek lényegesek, vagy megfelelő képviselőik által töltik be ezeket. Ennek megfelelően a pártvezetőségek leggyakrabban paritásos alapon állnak fel az előzetes egyezkedések, közvélemény-kutatások alapján és saját vezetőségükkel kapcsolatban is van olyan tapasztalatunk, hogy éles helyzetekben, személyi kérdésekben nagyon gyakran az alapszervezet képviselői hivatott pártvezetőségi tagok bizonybizony a szűkebb közösségeinket képviselik. Ebből a szempontból nagyon fontos az, ha ilyen paritásos alapon áll össze egy pártvezetőség, akkor olyan mechanizmusokat működtessen, hogy a partikuláritások, a többi partner ellenőrzése nélkül ne érvényesülhessenek. En önmagában nem esek kétségbe attól, hogy ez a helyzet és hogy a mi tapasztalataink se mutatnak mást, mint hogy aki valamilyen befolyásolási lehetőséghez jut, az azt a lehetőséget érdeklénytelenül használja fel. Nagyon bajnak tartanám, ha lényeges érdekek, erővonalak, hatalmi központok kívül lennének a párt és állami intézményeinkben, mert akkor végképp megfosztanánk ezeket az intézményeket az irányítás és a befolyásolás minden lehetőségétől, mert megfosztanánk bázisuktól, elvágnánk a működő közösségekbe szétterjesztett gyökereiket, s azt a kérdést is feltehetnénk: képviselnek-e saját magukon kívül valakit? A konfliktusoktól való félelem no meg egy nagyon elvont eszményhez való igazodás a vezetőségben levő embereket nagyon gyakran megfosztja attól, hogy elismerjék azt, hogy érdeket képviselő emberek és emiatt gyakran nem hajlandók befognadni az adott szervezet tényleges erőviszonyait, érdekeit kifejező konfliktusokat. En ezt nagyobb veszteségnek érzem, mert ha a lényeges problémák kívül rekednek az intézmények politikai, állami irányítására rendeltetett intézményekben, azok egyszerűen elvesztik problémá-érzékenységüket, probléma-megoldó kapacitásukat, kiürülnek, formálissá válnak. Ebből az következik viszont, hogy hallatlanul fontos annak a biztosítása, hogy

alakul ki. „Ma nekem, Iván Ivanovics, holnap neked, Iván Ivanovics” típusú érdekegyeztetés folyik és a testületi képviselők inkább felderítőként működnek, kihelyezett megfigyelési ponton őröknek a veszély elhárításán, érdeksértő határozat megállításán, riadóztatnak és elhárítanak.

Az egyetem tehát nemcsak egyszerűen egy leíró rendszerelméleti kategória értelmében lazán összekapcsolt rendszer, hanem egy lazán összekapcsolt érdekszerkezet is. És ez a fő baja. A különféle szintű vezetők ezért nem tudnak igazából egyetemi vagy kari érdekeket képviselni. Ez szükségképpen meggyengíti a vezetői pozíciójukat, mert nem alakul ki mögöttük az a közös érdek, amely bázisként működhet, amely konfliktusvállalásra ké-

peszt teszi őket és amely az egész közösség érdekében bizonyos konfliktuslépésekre ráveszi őket, azok végrehajtását kikényszeríti és lehetővé teszi. Itt nem működik sem a lépés kényszere, sem a lépés megvalósíthatósága. Ezért persze hogy bizonyítalná tesz mindenfajta vezetést egy ilyen érdemi domináns közös érdek hiánya. Taktikázni, lavírozni kell és tisztességgel megvárni a funkció átadásának időpontját.

— Mitől látunk mégis különféle intézményekben, néha más egyetemen egy másfajta, hatékonyabb együttműködést?

— Azért mert részben a partikuláris egységek között — bár ott is tudományterületeket képviselnek — egy eleve, előbb,

hanizmusok sem elég jól. E miatt a különféle kari és egyetemi közös intézményekben, tanácsokban hiányzik az érdemi érdekűtkötetés, érdekegyeztetés. Van egy kemény parciális érdekvédelem, tehát

visszavonulós megegyezés

alakul ki. „Ma nekem, Iván Ivanovics, holnap neked, Iván Ivanovics” típusú érdekegyeztetés folyik és a testületi képviselők inkább felderítőként működnek, kihelyezett megfigyelési ponton őröknek a veszély elhárításán, érdeksértő határozat megállításán, riadóztatnak és elhárítanak.

Az egyetem tehát nemcsak egyszerűen egy leíró rendszerelméleti kategória értelmében lazán összekapcsolt rendszer, hanem egy lazán összekapcsolt érdekszerkezet is. És ez a fő baja. A különféle szintű vezetők ezért nem tudnak igazából egyetemi vagy kari érdekeket képviselni. Ez szükségképpen meggyengíti a vezetői pozíciójukat, mert nem alakul ki mögöttük az a közös érdek, amely bázisként működhet, amely konfliktusvállalásra ké-

számonkérőbb tudományos élet

folyik. És mert a tudományos életben az egyetemek központi szerepet töltenek be, ezért a tudományos közélet kritikája, önfenntartó ereje, fejlődőképessége és konfliktusai hatnak az egyetemen belüli tanszéki életre is. Nálunk tulajdonképpen a tudományos közélet gyengesége is a tanszékek bezárkózása és bizonyos értelemben tudományos elmaradása irányában hat, mert egyidejűleg bizonyosfajta monopóliumok is együttjárnak ezzel a helyzettel. Ahol a tudományos kihívás nem engedi, ott tudományosan nem lehet elmaradni, ahol nem ilyen erős a tudományos kihívás, ott a tudomány sem tudja megváltani ezt a tanszéki bezárkózást. A másik különbség az, hogy a különféle egyetemen, különösen a Műszaki Egyetemen nagyon erős tradíciók élnek és ezek a hagyományok átviszik őket a holtpontra. Nálunk a szokások, a hagyományok sem elég erősek. S végül, hogy az oktatás és képzés diplomagyártó gépezetként működik nálunk. Igazából ez a folyamat nincs hatékonysági kényszer alatt. A lényeg az, hogy papírt bocsásson ki az egyetem, mert a kibocsátott diploma minősége sem minősíti az egyetemet, csak nagyon-nagyon hosszú távon, nagyon-nagyon áttételesen. A diplomák minősége részben nem biztosít jövedelmeket, részben a kapott tudás differenciáltan alig értékesíthető. Tehát egyetemünkön belül nem nagyon kell szaggatni az istrángot.

Mindezek a körülmények együttesen hatnak oda, hogy a közös kari-egyetemi testületi érdekek azok eléggé halványak. Nem vagyunk egymásra utalva abban, hogy egy jó kart, vagy egy jó egyetemet csináljunk. Míg a tudomány színterén fokatokat szerzünk, publikálva, cikkeket kiadván és ezzel kedvező vállalati szinten értékesíthető szakértői tudáshoz jutva előrelépünk, addig az oktatási, képzési, nevelési intézményként tulajdonképpen ugyanaz az egymásra utaltságunk nincs meg és mert nincs meg az egymásra utaltságunk, nincs meg az együttműködésünk, nincs meg a közös intézményünk, erős vezetésünk alapját képező közös érdekekünk.

— Az ipari kari pártalapszervezet, pártvezetőség mit tudott tenni ennek a közös érdekeknek a feltárásáért, karri, esetleg egyetemi működésük jobbításáért?

— Most, hogy a mi pártvezetőségünk is a megbízási ciklus vége felé közeledik, egyre többször gondol az ember arra, hogy mit is tettünk ennek érdekében. Elmondhatom, az én véleményem szerint a pártalapszervezetünk, vagy a vezetőségünk sem tudta ennek az egymásra utaltságnak a hiányában a megfelelő szoros együttműködést kiváltani. Bár sokat tettünk az együttműködés, kari, taggyűlési szintű javításáért, de nem mondhatjuk, hogy ezt a fajta közösséget, közösségépítést magasabb szintre tudtuk volna emelni, mert a helyzet alapjellemezőin a szándékok nem tudnak önmagukban változtatni. Itt hosszabb távon ható alapvető strukturális elemek megváltoztatására lenne szükség akár a tudományos közéletre gondolok, akár a tanszéki egymásra utaltságra annak következtében, hogy az egyetemnek

a diplomáért speciális felelőssége

van a társadalommal szemben és a diploma minőségét a társadalom minősíti, honorálja és a hallgatóknak egyenként is visszajelzi. Nos, ezekkel az alapjelenségekkel egy pártalapszervezet és egy pártalapszervezeti vezetőség nehezen tud úgy megbirkózni, hogy ezeken maradandó nyomot hagyjon és hogy ezeket az általa célszerűnek tartott irányban jelentősen változtassa. Ezzel együtt azonban pusztán az, hogy világosabbá tettük, hogy is működnek az intézményeink, kik vezetnek azokat és akiket a vezetőtestületekbe beválasztottunk, azok tulajdonképpen mivel is foglalkoznak, kit képviselnek és ezt folyamatosan és következetesen visszacsatoljuk, a tagság ellenőrzése alá helyeztük ezzel a tudatossággal a társadalmi ellenőrzéssel a problémák kimunkálásában viszont azt hiszem, hogy jelentőset léptünk előre. Úgy látom, hogy ez az alapja a továbblépésnek. Ebből a szempontból a fejlődés vonalát tekintve azt hiszem, hogy lerakunk néhány lényeges és biztos alapot jelentő téglát.

Hogy mit kéne még tenni kifejezetten a kádern munkára

ha valaki úgy érzi, hogy az érdeket sérelem fenyegeti, akkor minden eszközt igénybe vesz, hogy ezt az érdeksértést elkerülje. Ennek érdekében leggyakrabban sajnos az útköztes helyett egy

é azzal a jogával, hogy maga is jelöl. A jelöltek közül pedig tervei, állásfoglalásai alapján választ.

A másik fontos javaslat, hogy a jelölő bizottságot a felső pártszervek úgy igazítsák el, hogy elsősorban a funkciók betöltésével szembeni követelményekről adjanak világos tájékoztatást, listát és ne elsősorban a személyeket állítsa előtérbe. Lehetőleg a jelölő bizottság legyen abban a helyzetben, hogy mérlegelhesse,

hat, hogy a pártfunkciókat betöltők egyre zártabb csoportokat alkotnak, akik saját véleményüket érvényesítik a napirendi pontok témakijelölésében, a módszerek megválasztásában, az információk szelktálásában, a párttagok, vezetők megfigyelésében. A funkcióhalmaz megszüntetésével ez megvalósíthatóan látszik.

Noha, fenyeget bennünket is az a veszély, ami a KISZ-t, hogy egyre inkább a választott funkcionáriusok szűk köre képviseli a KISZ-t és a mozgalmat azonos a KISZ-aktívák és funkcionáriusok körével. A pártmunkában is helyenként erősödik ez a tendencia, mely a megválasztott emberekre hagyja a pártmunkát. Ez szoros összefügg az előbbi jelenségekkel is.

Ha az őszi választások során sikerül a tevékenységekről és programokról beszélni és ezt a tagsággal megvitatni, akkor nyilvánvaló, milyen mértékben nő a tagság szuverenitása, olyan mértékben nő a részvétele és amilyen mértékben nő a részvétele, úgy válik a pártélet funkcionáriusok ügyéből a párttagság ügyévé. Ez élet-halál kérdés az egészséges pártélet számára.

Az őszi választások során nyilván ezek a témák újra napirendre kerülnek és a magunk részéről, tekintve, hogy ezt az anyagot a taggyűlés elfogadta, igyekeznénk érvényesíteni a választási gyakorlatunkban és a következő pártvezetőségek az egyéb területeken folyó kádern munkára kidolgozott javaslataink érvényesítését hagyományozzuk.

H. E.

él azzal a jogával, hogy maga is jelöl. A jelöltek közül pedig tervei, állásfoglalásai alapján választ.

A másik fontos javaslat, hogy a jelölő bizottságot a felső pártszervek úgy igazítsák el, hogy elsősorban a funkciók betöltésével szembeni követelményekről adjanak világos tájékoztatást, listát és ne elsősorban a személyeket állítsa előtérbe. Lehetőleg a jelölő bizottság legyen abban a helyzetben, hogy mérlegelhesse,

A viták ne legyenek zártak,

mert a tagság úgy tudja támogatni, ellenőrizni, helyeselni egyes tagjainak a vezetőségben kifejtett munkáját, ha tudja, hogy ott mit képviselnek és csak akkor tudja kifejezni a helyeslését és a helytelenítését is.

Nagyon fontosnak tartjuk azt a javaslatot is, hogy a jelölteknek legyen arculata, véleménye. Készüljenek fel arra, hogy a taggyűlés előtt elmondják, hogy ha megválasztják őket, mit terveznek, mi a programjuk. Legyen módja a taggyűlésnek az általa támogatott, szívesen látott programra szavazni. Tehát ne egyszerűen embert válasszunk meg, hanem az ember cselekvési programjáról is mondjunk véleményt. Ne adjunk egy kitöltetlen megbízólevelet valakinek, aki valámire majd használni fogja azt, hanem a választás legyen annak keresése is, hogy mit kellene jobban csinálni a következő időszakban és erről mi a jelöltek el-kezelése. Így azt az embert tudjuk megválasztani, akinek az elképzelésével egyetértünk, mert akkor a cselekvési programjának megvalósításában is részt tudunk venni. Akit megválasztunk, annak a működőképességét biztosítani tudjuk azzal, hogy a programja mögött állunk.

Végül nagyon fontosnak tartjuk azt a javaslatunkat, hogy a funkcionáriusok helyett egyre inkább a párttagság határozza meg a pártmunka stílusát, tartalmát, tevékenységét. Állami és pártfunkciók halmazása, azonos személyek ismétlődő sora, a különböző párt- és állami testületekben azzal a veszéllyel jár-

Végül nagyon fontosnak tartjuk azt a javaslatunkat, hogy a funkcionáriusok helyett egyre inkább a párttagság határozza meg a pártmunka stílusát, tartalmát, tevékenységét. Állami és pártfunkciók halmazása, azonos személyek ismétlődő sora, a különböző párt- és állami testületekben azzal a veszéllyel jár-

A Halászbástyán

Hosszú eltávozás

nyílt útkötéssel tárgyaljunk

meg különféle ítéleteket hordozó vezetőségi megállapításokat pártcsoporthoz, tanszékek vezetésének ügyeit, vezetői megbízásokat, értékeléseket, vezetőségi állásfoglalásokat. Emiatt elég sokat vitatkozunk és ha a vezetőség egy tagja túlságosan egyoldalúan törekszik érvényesíteni saját álláspontját, vagy belebonyolódik a saját tanszéki függősége miatt egy ilyen parciális álláspont képviselésébe, akkor nyíltan meg is fogalmazzuk, hogy „most túlságosan x tanszék szól belőled”. Törekedni kell arra, hogy mindenki megtartsa objektivitását, és ha erre nem hajlandó, akkor a többiek a szavazás fegyverre alapján elég alkalmasak arra, hogy egyoldalúságok ne történjenek. A kádern kérdések mindig is, ezeknek a vitáknak a kitüntetett pontjai és nagymértékben befolyásolják, hogy egy demokratikus élet alakuljon ki, és hogy a lényeges problémák közötti viták konstruktív megoldással végződjenek.

Korábbi felméréseink kimu-

hiányzik az intézményeken belüli közös érdek.

Emlatt hiába ostromozzuk egyetemi és kari szinten is a tanszékek között hiányzó szakmai, tudományos vagy mozgalmi együttműködést, és hiába mondjuk el, számtalanszor leírjuk, elmondjuk, hogy nem működnek együtt, ha nem magyarázzuk meg, hogy miért nem. Szinte már évtizedek óta az együttműködésre buzdítunk. De hát a tizedik buzdítás hi-

tatják azt is, hogy eléggé szétszakadozott érdekek jellemzik a kart is, meg az egyetemet is annak következtében, hogy a tanszéki érdekek azok, amelyek igazán meghatározó érdekközpontként működnek. Ennek van olyan strukturális oka, hogy tudományterületekre szerveződnek a tanszékek. A tudományterületek és a szakmai hozzáértés eleve elválasztódnak és az erre kialakított önálló szervezetek természetes határt jelentenek tudományok és tanszékek között. Egyetemünk így egy lazán összekapcsolt rendszert képez.

A kádervizsgálati anyagban leírtuk, hogy igazából hiányzik az a közös kari érdek, vagy az a közös egyetemi érdek, ami a közös intézményeket létrehozni és működtetni képes lenne. Szóval kari tanácsok, egyetemi tanácsok, kari, egyetemi, állami és pártintézmények alacsony vagy romló működőképessége azzal függ össze, hogy

bavalóságán már el kellene tűnődni, keresni, hogy mi a magyarázata a buzdítással szembeni „speciális süketségnek”. Azt hiszem, azért viselkednek úgy, mert nincs köztük igazi egymásrautaltság és mert nincs egymásrautaltságuk, ezért nincs együttműködés és mert nincs együttműködés, ezért nem működnek az érdekegyeztetési me-

Tibet magyar vándora

200 éve, 1784 márciusának végén született Kőrösi Csoma Sándor, egy háromszéki kicsiny székely faluban, Kőrösön.

A XVIII. század utolsó harmada a világtörténelem egyik legmozgalmasabb időszakára. Nagy felfedezések születtek a Föld megismerésében, a technológiában, s új utak keresésének vagyunk tanúi a társadalomtudományok területén is. 1769-ben James Watt szabadalmaztatta a gőzgépet, mely az ipari forradalom nyitányát jelentette, 1770-ben Cook felfedezte Ausztráliát, 1772-ben befejeződött a Nagy Francia Enciklopédia kiadása, amely először összegezte a tudomány addigi eredményeit, e korban kezdték alkotni Goethe és Schiller. Ez a korszak Magyarországon a nemzeti öntudatra eszmélés és a nyelvújítás, valamint II. József reformjainak kora, aki 1781-ben adta ki „türelmi rendeletét”, és 1785-ben a jobbság sorsán könnyíteni akaró rendeletét.

Kőrösi Csoma Sándor a XIX. század küszöbén, 1709-ben kezdte meg tanulmányait a híres nagyenyedi kollégiumban, mely a Bethlen Gábor által 1622-ben alapított gyulafehérvári kollé-

gium utóda. Nagyenyed 1662 óta az erdélyi művelődés kisugárzó helye.

Kőrösi 1802-ben édesapját, 1809-ben pedig édesanyját is elvesztette. Árván, a maga tudásából kellett helytállnia. Diáktársa, Ujfalvy jegyezte fel, hogy szegénységében szolgálóként tartva fenn magát, azt vallotta, hogy „erős akarat előtt minden, még a szegénység is meghajol”. Nagyenyeden Kőrösi 13 élő és holt nyelvet sajátított el. 1815–18 között német földön, Göttingenben folytatta tanulmányait, majd hazatért, s egy évvel később, 1819-ben elindult nagy álmának megvalósítására, a magyarság őshazájának felkutatására. Vándorbottal kezében, egyetlen tarisznyával indult Keletre, s lépte át a Vöröstórony-szorosnál a haza határát.

Bukaresten és Szófián keresztül Drinápoly felé, majd Isztambulba igyekezett, de az ottani pestisjárvány miatt Egyiptomba, Alexandriába hajózott. Onnan szíriai hajón érkezett Libanon földjére. Bagdadon, Teheránon át vezetett útja Belső-Ázsia felé. Ósi karavánutakon haladt Bokhara (Buhara) irányába, fáradsággal és homokviharokkal dacol-

va. 1822-ben lépett India földjére. Lahorból Ladakh fővárosa felé indult, de terve kivihetetlennek bizonyult. Lehbe megérkezve tanulmányozni kezdte a tibeti nyelvet, mivel a tibeti kútfőktől a magyar őstörténettel kapcsolatos adatokat remélt. 1823-ban a brit Moorcroft ajánlólevelével Tibetbe tartott, a tibeti nyelv és irodalom kutatása céljából.

Zanglába érkezve az ottani kolostorban kezdte kutatásait új fejezetét. Megismerkedett Sangje Puntzog lámával, aki zanglai (zanszkári) tartózkodása idején segítségére volt a tibeti források kutatásában, s akiről tibeti szótárának címlapján is megemlékezett. Hajnaltól napestig tanulmányozta a tibeti forrásokat, tápláléka főként fagyvúval ízesített sós tea volt.

Baktay Ervin Kelet-kutató száz évvel Csoma után, az 1920-as években járt e helyen, Kőrösi Csoma nyomában, ahol elevenen élt a magyar kutató emlékezete, aki „idejének legnagyobb részét cellájában ülve és olvasva töltötte”. A fűtetlen kolostorban, télen — 10–15 °C hidegben dolgozott Kőrösi, itt gyűjtötte össze 40 ezer szavas

tibeti–angol szótárának anyagát. A brit calcuttai Ázsiai Társaság havi 50 rupiát szavazott meg Csoma kutatásának támogatására.

A magyar tudós 3 éven át a kanami kolostorban folytatta munkáját, majd szótára anyagának elkészültével Calcuttába ment, művei kiadatására. A calcuttai Ázsiai Társaság nyomatta ki tibeti nyelvtanát és híres tibeti–angol szótárát, mely 1834-ben jelent meg. Kőrösi munkájának címlapján a neve után származását tüntette fel: „Székely magyar Erdélyből”. Megemlékezett segítőitársáról, a tibeti lámáról is: „Sangje Puntzog tanult láma segítségével készítette Kanam-ban, a Himalaja hegységében, India és Tibet határán”.

Beszámolt „az ókori Ázsia nagy részében, különösen pedig az Indiában élt népek viselkedéséről, szokásáról, tudásáról, tudatlanságáról, babonáiról, hiedelméről és félelméről”.

Művei megjelenése után, 1834-ben a Bengáli Ázsiai Társaság rendkívüli érdemei elismeréséül egyhangúlag tiszteletbeli tagjává választotta. Kőrösi Csoma Sándor munkálkodása közben újra és újra

kapcsolatot keresett hazájával; 1821-ben a nagyenyedi kollégiumnak küldött beszámolót, 1826-ban a „Tudományos Gyűjtemény” adott hírt Kőrösiről. 1833-ban a Magyar Tudós Társaság érdemeiért levelező tagjává választotta.

Kőrösi újabb célkitűzése az volt, hogy eljusson Tibet központjába, Lhasa-ba, mivel ott értékes történelmi forrásokat remélt felfedezni. Újra nyelveket tanult; a bengáli és a szanszkrit nyelvet tanulmányozta. Calcuttában könyvtárosi állást vállalt a Bengáli Ázsiai Társaság könyvtárában, melynek folyóiratában ismertette a tibeti irodalom főbb műveit; a Kandzsurt és a Tandszurt, s írt Buddha életéről és tanításáról.

1842-ben, 58 évesen indult Tibet központja, Lhasa felé. Március végén érkezett Darjeeling-be, vándorútja utolsó állomására. Április elején halálos láz, a malária támadta meg, s április 11-én meghalt. Halála előtt az angol Campbellnek feltárta nagy tervét, hogy a magyarok őseinek, „a jügarok hazájának felfedezésére alapozza minden reményét. Ez volt legforróbb vágyakozásainak végcélja” — írja Campbell.

Síremlékén a Bengáli Ázsiai Társaság emléktáblája áll, mely összefoglalja alkotását: Kőrösi Csoma Sándor „... nyelvészeti kutatások végett Keletre jött, s évek folyamán, amelyeket olyan nélkülözések között töltött, aminőket ember ritkán szenvedett el, a Tudomány ügyében végzett kitartó munkálkodása után elkészítette a tibeti nyelv szótárát és nyelvtanát; ez az ő legkülönb és igazi emlékműve”.

A legszebben Széchenyi István emlékezett Kőrösiről Stein Aurél, és Sven Hedin, a világhírű svéd Ázsia-kutató is. A calcuttai Ázsiai Társaság székházában és a Magyar Tudományos Akadémia épületében mellszobrára áll. 1933-ban Japánban a Taisho egyetemén Kőrösi Csoma Sándort bodhiszattvá-vá (a buddhizmus nagy tanítójává) avatták.

A magyar történelem forrásait kereső tibeti vándor a tibeti nyelvtan és irodalom feltárója lett, s a tibeti–angol szótár kulcsot adott a Tibet-kutatók kezébe. Kutatásai hozzájárultak a keleti irodalom, nyelvészet, történet- és néprajztudomány gazdagításához. Hazaszeretettel hazaküldött levelei, beszámolóit szűk társaság. Az anyagi elismerés-ként kapott calcuttai aranyakat hazaküldte, szülőföldjének, testvéreinek, a nagyenyedi kollégiumnak és a Magyar Tudományos Akadémiának.

Kutatásainak eredményei, életműve az egyetemes tudományé, hazaszeretete és embersége a miénk, mindnyájunk öröksége.

Dr. Kőrösi István

Krasznodári jegyzetek

Utazás:

Pályaudvar. Hangok, fények, füst. És néhány csepp könny. A szülőlk szemében. Nálunk felfokozott idegállapot. Utolsó csók. Indulás. Távo-lódás. Papától. Mamától. Kedvestől. Pesttől. Közledés. Valami új felé.

Erkezés:

Repülőtéren. Idegen szavak. Néhány ismerős is van köztük. De lesz mit tanulni. Busz. Kollégium. Otthoni tanácsok. Rovarirtót, ablakszigetelőt vigyetez. Itteni felfedezés: Felesleges volt.

Első nap:

Beköltözés. Csereberék. A szobáké, az ágyaké. Majd öszznépi fürdés. Meleg vízben. Majd néhány vállalkozó bevetésre indul. Jelszavak: bevesszük: A várost. A határt. A vendéglátóipari egységeket. És Tuját is. Hogy legalább egy valaki tudja melyik villamos vezet a győzelem felé. Kicsit hosszú. A győzelemhez vezető út. Háromnegyed óra. A győzelmet Vörös utcának hívják. Érdekes: állunk egy sarkon. Balra nézünk. Látnak: egy világ-városi utcát. Jobbra: földszintes házak sorát. Elindulunk. Nem jobbra.

Egy nap az első hetekben:

Már voltunk jobbra is. De most 11 óra van. Szemhéjak felcsapódása. Na nem maguktól. Mai órák: fonetika, nyelvtan, beszélgetés. A középső kimaradt. Helyette inkább beszélgetés. Léná-ékkal a 213-asból. Fél ót. Enni vagy nem enni? Ez itt a kérdés. (Eddig átlag plusz két kiló). Enni! De hol? A menzán? A kolozsban a sa-ját konyhán? Étteremben? Ott! Ha mindjárt az ingünkért is. Este bu-li. Születési nap.

Beszűrés. Idézet:

„A kereskedelmi kar-dékáni hivatala engedélyt ad, hogy a január 4-e és február 4-e között krasznodári nyelvgyakorlaton tartózkodó húsz hallgató december 16-án kezdje és február 15-én fejezze be a vizsgaidőszakát.”

Egy nap az utolsó hetekben:

Tanulni kéne. Tanulni kéne. Tanulni kéne. Tanulni kéne. Tanulni kéne.

ne. Tanulni kéne. — a maradék vizsgákra.

Kaland:

Réggel. A háló hálója csak úgy zörög. A gó-loktól. 7:3. Nem nekünk. A győztes krasznodári srácok mondják: „Nem mi győztünk, a barát-ság.” Ok viszont meg-győznek. Ezért a kolozs-ban maradunk ünnepe-lni. A nyelvtan megint kimarad. Már majdnem legyőztünk egy bizonyos nedű által. De nem hagyjuk magunkat. In-kább az olvasásra. Megbeszélés a fiúkkal. Eredmény: este folytat-juk. Este. Várnak. Ta-xikkal. Kiderül: cél, va-lamelyikük nyaralója. Indulás. Mellettünk há-zak, fák rohannak el. Majd azok sem. Öt-tíz-tizenöt kilométerre va-gyunk a várostól. Marad a kőd és a sötétség. És a félelem. Hál' isten nem találnak ők sem oda. Visszafordulunk. Mellet-tünk házak, fák rohan-nak el. Végre. Konklú-zió: az ismeretlenben hamar megismered ki-csiséged a világban.

Vendégség:

Pici egyszintes ház. A család tagjainak száma ismeretlen. Mindig új ar-cok tűnnek fel. Mi be-állítunk kilencen. Kon-cert. Előadja a hatéves unoka zongorán. Nekünk is kell valamit nyújta-ni. Nyújtjuk. A Szamá-rindulót. Fél óra múlva terített asztal. Hatalmas vacsora, közben adomá-zás. Poháremelgetés. Kezddőnek a tosztok. Rájövünk: ennek szabá-lyos rendje van. Közön-tük: A vendéglátó csalá-dot. A vendégeket. A szülőket. A testvéreket. Végül azokat is, akik már elmentek közülünk. Szép szokás. Újra kon-cert. Most, népdaltudá-sunkat cseréljük ki. Az-tán hazafelé elkísérnek. Az egyik kocsi-ban tizen-egyen vagyunk. Kissé kifacsart fizikai állapot-ban. De nagyon jóked-vűen.

Kirándulás:

Grúzia. Tbiliszi Csodák. Csodálatos házak, utcák, emberek. Emberek! Olyanok, akiktől nem lehet végleg elválni. Ma-gunkban hordjuk őket tovább.

Impressziók:

Egy nap. Dél előtt. Ta-pintatos settenkedés. A

vécé felé. A takarító néni meg ne lás-sa. Visszük az üres üvegeket. Neki. A takarítószerek mellé. Vala-honnan előbukkan. Het-venéves. Totyog. Átve-szi az üvegeket. És ... mélyen meghajol. Mi pirulunk. Este. Vacsora-meghíváson. A legdrá-gább helyen. 19-20 éves sráccokkal. Szüleik fog-lalkozása: nem takari-tás. Kötőködnek. Kia-bálnak. Káromkodnak. Hangosan fizetnek. Két-száz rubel. (A legdrá-gább ital sincs 7 rubel.) Furcsa. Mi újra piru-lunk. Más. Koleszszoba. Benne kaotikus rendte-lenség. A cuccok keve-rednek. Minden minden-kié. Egyedül a bőrön-dőkre van tulajdonjog. De arra szigorúan. So-kan nem tartják be.

Konklúzió: „Lakva ismeri meg egymást az ember”.

Hazafelé:

Kétnapos zakatolás. Szá-mítgatások. Két perc múlva kell elmennie mellettünk a következő csoport vonatának. El-ment. Utolsó filmkockák ellövése. Utolsó pillantá-sok hátra.

Itthon:

Első magyar felhők. El-ső magyar neví város. És ez már a Keleti. Ma-gyar hangok. Magyar fé-nyek. Magyar füst. És néhány könnycsepp. A mi szemünkben. A pa-pák, mamák, a kedvesek száján kérdés: Milyen volt? Megérte? Megérte.

Bernáth

Marosvásárhelyi emlék

Március 15. margójára

selt valami kisebb, néha nagyobb szalagot. A múzeumnál elenyésző volt azoknak a száma, akiken nem láttam semmit, a katonákon, akiket megkérdeztem, azért nem volt, mert az egyenruhára nem lehet kitenni. Mindenkinek ugyanazt a négy kérdést tettem fel: 1. Van-e kokárdája? 2. Miért van vagy nincs? 3. Szerinte melyik a legnagyobb magyar ünnep? 4. Hány éves, mi a foglalkozása?

Virágárusok: 26 éves férfi. Nincs kokárdája, mert egész éjjel dolgozott; május 1., mert a munka ünnepe. 52 éves néni: nincs, mert éjjel utazott; március 15. 30 éves férfi: Nincs, mert nem ér rá; „Vasárnap a legnagyobb ünnep, vagy nem?”

— Kérde viccesen, és tudja, hogy március 15-e van, azért hozta fel a virágokat. 34 éves férfi, 23 éves nő: van, tiszteletből, hagyományból, és a férfi még hozzát teszi — illik; szerintük március 15. a legnagyobb magyar ünnep.

Utcai járókelők: 36 éves nő a kislányával: a kislányon van kokárda, mert ő oda megy. Hogy hova, az nem derült ki. Rajta nincs, mert a magyarság nem attól függ, hogy kiteszi-e valaki a kokárdát vagy sem, és ő különben sem szokott, és csak a piacra megy. Foglalkozása üzemgazdasági előadó. Még megkérdezte, hogy miért tesszük fel ezeket a kérdéseket. Válaszunkra, hogy kíváncsi egyetemisták vagyunk,

megnyugodni látszott. Nyugdíjas bácsi: március 15. a legnagyobb, és ő azért tette ki a kokárdát, mert gyermekkorá óta megszokta, hogy minden évben kiteszi. Két középiskolás fiú, akiken van kokárda. Azért van rajtuk, mert ünnep van. Szerintük március 15. a legnagyobb magyar ünnep, csak az a baj, hogy kezd már minden-naposá válni. Megkérdeztem egy általános iskolás fiút, aki osztálytársaival igyekezett a Nemzeti Múzeum felé:

- Hová mentek?
- Nem tudom.
- A Nemzeti Múzeumhoz?
- Igen.
- Miért mentek oda?
- Nem tudom.

Egy kislánytól megkérdeztem, hogy kitől kapták a kokárdát. Mindannyian a tanító nénitől kapták. Négy katona (növénytermesztő, lakatos, kertész, pék): KISZ-alapon, csoportos kilépővel jöttek el. A növénytermesztő szerint március 15. a legnagyobb magyar ünnep, mert a szabadságunkért küzdöttünk... a többiek csak hümmögnek. Két rendőr: az egyenruhán nem lehet kokárdát viselni, de ha nem lenneek szolgálatban, természetesen kitűznék. Szerintük április 4. a legnagyobb ünnep. 60 év körül néni: „Nem köll nekem, édesem, öreg vagyok én már.”

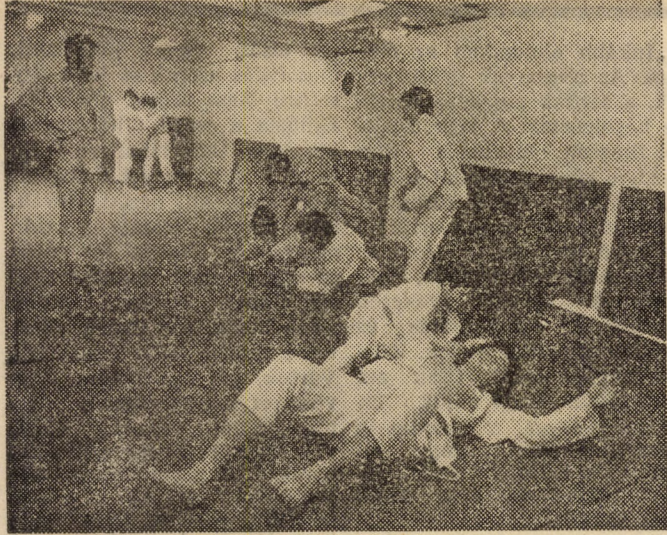
Lehetne következtetéseket levonni, hogy kinek mi a fontos, de ezt tegye meg mindenki magának. Mindenesetre én hiszek abban, hogy a kokárda valami belső érzésnek a kifejezője.

— CSERI —

Kokárda

Most is, mint minden évben március 15. körül, fiatalok és idősök egyaránt kitértek kokárdáikat. A korábbi évekhez képest, mintha ötletdúsabb lenne magyarságunk demonstrálása. Nemzetiszín szalag került egy kalap karimájára, egy bőrdzseki cipzárjára, és különböző szélességű karszalagot is sokan viseltek. A kokárdák nagysága is nőtt, egy ifjú bizonytalán még a Nemzeti Múzeum nagy kokárdáját is felvette volna, ha a rendőrök nem őrzik olyan éberen. De vajon az a lány, aki csinos copfját fogta össze egy piros-fehér-zöld szalaggal, gondolkodott azon, miért tette vagy csak barátnője példáját követte? Sokszor megkérdőjeleztem nemzeti öntudatunk most látszatra nem vallott szegységet, de tudja-e mindenki, mire lehetünk büszkéek, és mire kell emlékeznünk a kokárdát kitűzve? Éppúgy elhibázott lépés március 15-e kapcsán a szocializmus győzelmeit ünnepelni, mint az, ha a 12 pontból csak az utolsó jut eszünkbe. Én azokra a márciusi ifjakra vagyok büszke, akik tettek valamit a haladásért és a szabadság eszméjéért és azokra emlékezem, akik életüket is feláldozták egy jobb jövőért, egy szabad Magyarorszáért. Lehet, hogy ezek „nagy szavak”, és úgy hiszem érzéketlenülé váltunk kimon-dani és meghallgatni a „nagy szavak”-at, ezért is fontos, hogy a néma kokárda „szavai” mögött megfelelő tartalom is legyen.

Kiss Zoltán
I. évf.

Az egyetemi cselgáncsszakosztály edzés közben

Sportműsor

NB II-es női kosárlabdacsapat:
Március 13., szombat 15.00: Mór SE—Kösgáz, Monor.
Április 7., szombat 15.00: KEAC—Kösgáz, Kertészeti Egyetem, XI., Szűret u.
Április 13., péntek 19.00: Kösgáz—Kandó F., Kinizsi u. Ezen a mérkőzésen dől el, hogy ki jut fel az NB I-be!

NB II-es férfi kosárlabdacsapat:
Március 29., csütörtök 20.00: Kösgáz—KSI, Kinizsi u.
Április 12., csütörtök 20.00: Kösgáz—Kandó F., Kinizsi u.
Április 15., vasárnap 16.00: MAFC Martos—Kösgáz, Kinizsi u. MAFC-terem.

Eddigi eredmények

Női kosárlabdacsapat:
Kösgáz—Fervas 135:40. Legjobb dobók: Gergely Ilona 30, Radocza Andrea 22, Kozma Éva 22, Halmi Krisztina 20.
Tipográfia—Kösgáz 49:99. L. d.: Radocza Andrea 20, Ternai Katalin 16, Kozma Éva 15.
Kösgáz—BKV 62:61. L. d.: Csányi Andrea 16, Kozma Éva 13.
Duna Cipő—Kösgáz 81:101. L. d.: Gergely Ilona 40, Ternai Katalin 20, Radocza Andrea 18.

Férfi kosárlabdacsapat:
Csőszer—Kösgáz 78:76. Legjobb dobók: Hatházi 23, Koczka 22, Némethi 15, Kálmán 10.
OSC—Kösgáz 71:81. L. d.: Némethi 21, Hatházi 18, Koczka 14, Fodor 12.

Főiskolás bajnokság:
GAMF—Kösgáz 74:100; Kösgáz—Szegedi Élelm. Főiskola 69:99.

Április 13-15.

Negyedszer EFIN

A korábbi években az egyes időszakoktól függetlenül és más jellegű ötöt az egyetemi, főiskolai ifjúsági napok politikai és kulturális rendezvényeinek a mindegyikében folytatásra érdemes, fontos hagyományává vált az egyetemi, főiskolai ifjúsági rendezvények. A 81-es EFIN viharos, de a politikai vezetés részéről több előrelépést is „kibovokáló” politikai tanácskozási és széles körű kulturális fesztiválja; a 82-es EFIN lelkes hangulatú és szakszerűsége teremtő oktatási reform tanácskozási és állásfoglalása; a 83-as EFIN széles körű történelmi-társadalomtudományi előadásorozata, szenzációs filmösszeállítás és izgalmas gazdasági pódiumvita után a 84-es EFIN célja az egyetemi, főiskolai réteg és a társadalmi folyamatok kapcsolatainak, kölcsönhatásainak vizsgálata. Célja továbbá, hogy lehetőséget adjon a budapesti felsőoktatási intézmények diákszájának kölcsönös megismerkedésére, az intézményközi kapcsolatok továbbfejlesztésére. Ennek fő eszközei a társadalmunk alapvető kérdéseiről folyó, izgalmasnak ígérkező vitákkal kiegészített előadásorozatok, valamint az egyes intézmények kiállításokon, kulturális programokon keresztüli bemutatkozása. Az esemény szervezője a budapesti Universitas KISZ-bizottság, a házigazda a Budapesti Műszaki Egyetem, de a szervezésben a többi intézmény, így egyetemünk KISZ-bizottsága is részt vállal. A két fő előadásorozat az idén: „Az azonosság tudat metszete” című, melyet az ELTE szervez, és a nemzet, a társadalmi rétegek és a nemzedékek azonosság tudatát boncolgatja Lányi Gusztáv, Papp Zolt és Patáki Ferenc előadásában. A gazdasági refor-

mok történetét elemző előadásorozatot a Kösgáz KISZ-bizottsága szervezi, az 53-as és 57-es változások lehetőségeiről egyetemünk oktatója, Szakács Sándor, a 69-es reform körüli vitákról és történeleméről Bogár József akadémikus ad elő, és a mai reformkutatásokról is hallhatunk. Főszerkesztők fóruma címmel Berecz János (Népszabadság), Hajdú János (A Hét), végül Vincze Mátyas (Heti Világgazdaság) találkozik az érdeklődőkkel. A rendezvényorozat kiemelt rendezvénye Óvári Miklós, valamint Faluégi Lajos fóruma a mai ideológiai és kulturális, illetve gazdasági életünkről. Az egyetemi, főiskolai közművelődésről és a diáksportról kamaravita formájában kerül előtérbe, és kiemelt programként sor kerül a művészeti főiskolások bemutatására, az egyetemi, főiskolai amatőr színpadok és művészeti csoportok, a szakmai közösségek és szervezetek, továbbá a diáksajtó bemutatkozására is. (Természetesen szakkollégiumaink is bemutatkoznak.) Filmsorozatok, zenei programok, kiállítások, borászati bemutató és borkóstoló, egyetemi regatta és sok más kulturális és sportesemény teljesíti ki az idei EFIN gazdagnak ígérkező programját.

Mindezekről részletesen a plakátok mellett az április 9-én megjelenő 80 oldalas Tájékoztató lehet tájékozódni, amelyben a részletes program után az egyes programokat tartalmilag előkészítő, kedvesítő olvasnivalók is találhatók. A pontos programra következő számunkban mi is visszatérünk.

A gyorsolvasásról

Dr. Dezső Zsigmondné: A gyorsolvasás programozott tankönyve. ...A gyorsabb olvasásnak az az előnye, hogy azonos idő alatt adott mennyiségnek két-, háromszorosát tudjuk elolvasni, egészen nyilvánvaló. Arra azonban már kevesen gondolnak, hogy éppen a nagyobb sebesség még jobb eredményt is hoz. A gyorsolvasás egyik alapvetője, hogy nem szavakat, hanem összefüggő szó-csoportokat, teljes gondolategységeket olvasunk — ehhez kell a tanulás során szemünket és agyunkat hozzászoktatni. Ez pedig — ha már megtanultuk — szemünknek és agyunknak sokkal kevésbé fárasztó, mint a szavankénti olvasás, vagyis jelenlegi olvasási módszerünk. A gyorsabb olvasással agyunk teljes kapacitása is le van kötve — kísérletek hosszú sorával bizonyított tapasztalatok bizonyítják, hogy jelenlegi vizuális képességeink 1/5-ét sem használjuk ki — nem tudunk úgy elkalandozni, mint a lassú olvasás

közben, jobban figyelünk, és ennek a leköltött figyelemnek természetes következménye a jobb, teljesebb felfogás. A gyorsolvasásnak ez a koncentrált figyelem éppen olyan alapvető jellemzője, mint a gyorsaság. A gyorsaság és a felületesség közé semmiképpen nem tehetünk egyenlőségeket, mint ahogy azt a felületesség bírálói teszik...
...„Jelenlegi olvasási készségünk 160-250 szó percenkénti sebesség, 50-60%-os felfogással — attól függően, mennyire gyakorlott, jó olvasóról, illetve milyen jellegű olvasmányról van szó. A külföldi tapasztalatok szerint (néhány kimagasló rekordteljesítmény, illetve átlag 3%-nyi lemaradás mellett) a tanfolyamok hallgatóinak átlaga két-, háromszorosára fokozta olvasási sebességét, felfogása pedig 70-80%-ra emelkedett. Megállapították azonban azt is, hogy ha valaki el is érte ezt a teljesítményt, de többé nem gyakorolt, teljesítménye rövid

Az utóbbi hetekben az érdeklődés középpontjába kerültek a Gabčíkovo—Nagymarosi Vízlépcsőnek a környezetet károsító mellékhatásával kapcsolatos, a szakmai és laikus közvéleményben élő félelmek, kétfelék és kérdések. Egyetemi klubok tüzték napirendjükre a kérdést (a Poltárnak március 29-én lesz témája ez az ügy), nyilatkozott a Jövő Mérnökeinek a GNV-t vizsgáló bizottság egyik tagja, Atekin-tésúnt a bölcsészkar lezajlott vitáról szóló tudósítással kezdjük. (A tudósító Meleg József.)

Környezetvédelem: kételyek

Almodjunk egy pillanatra a jövőbe magunkat, és nézzük meg, hogyan fog kinézni elkészültek (1994-ben) az erőmű: Dunakilitinél gát- és zsilip-rendszer zárja el a Dunát; ettől felfelé alakítják ki a 60 négyzetkilométer alapterületű víztározót, amely lehetővé teszi a gabčíkovi (bósi) erőmű csúcsüzemét. A víz egy 17 kilométer hosszú, maximálisan 650 méter széles, 18 méter magas betonkődbe, az ún. üzemi-csatornába ömlik, melynek feneké vizszigetelő. A végén 8 Kaplan-turbina várja a fehér arany zúgó áradatát. Az erőmű csak az esti csúcsfogyasztás idején működik (napi öt órát). A víz ezután egy nyolc kilométeres csatornában végigfolyva fejezi be csallóközi kirándulását, s Palkovičovónál visszatér a régi mederbe. Nagymarosnál kisebb teljesítményű folyami vízerőmű egészíti ki a rendszert. A termelt energia nekünk jutó része kb. 4-5 százalékát fedezi a várható hazai fogyasztásnak, és 43 milliárd forintba kerül nekünk is, Csehországéknak is (prognosztizált áron).

Aki csak ennyit tud a dologról, azt gondolhatja, hogy ez a lételemény egyértelműen kitűnő gazdasági eredmény energiagényes világunkban. Tudományos körökben azonban erős kétkedéssel fogadták azokat a megoldásokat, melyek a GNV káros hatásait hivatottak kiküszöbölni, s felhívták a figyelmet arra, hogy a beruházás tervezői nem számoltak minden következménnyel. Megkérdőjelezték a GNV gazdasági hasznosságát is. A 80-as évek elején meg is torpant az építkezés lendülete, de idén újra megindultak a munkálatok, ezért egyre inkább megérett a GNV-ügy iránti érdeklődés. A Vízügyi Közleményekben, a Búvárban, a Honismeretben és a Valóságban megjelent tanulmányok után egy igazán népszerű lap, a Heti Világgazdaság is cikket közölt a témáról tavaly decemberben, s március elején Hábel György mérnök részletes, átfogó elemzést adott a vízlépcsőrendszer ká-

ros következményeiről a bölcsészkar vitaestjén.

A Szigetköz és részben a Kisalföld mezőgazdasága nem képes elviselni olyan méretű talajvízszint-csökkenést, amekkorát a Duna vízhozama 95 százalékának északra terelése okoz. Helyrehozhatatlan károkat szenved a Szigetköz ökológiai rendszere, s a folyó élővilága veszélyes megcsappan. A felduzzasztott víz gázai erejű nyomása belepréseli a szennyezett iszapot az egész térség alapját szolgáltató több száz méter vastag kavicsrétegbe, s ezzel tönkreteszi az ebben megbúvó hatalmas ivóvízkinccset, amelynek eszmei értéke 50 milliárd forint, s hazánk legjelentősebb tartalékát képezi. Hasonló jelenségek várhatók Nagymarosnál is, s ez már közvetlenül is veszélyezteti Budapest ivóvízellátását. (Figyelemre méltó, hogy egy ENSZ-jelentés az évszázad végére Európa-szerte ivóvízhiányt jósol!) Vannak olyan feltételezések is, hogy a bósi erőmű szakaszos működése zavarokat kelthet Győr szennyvízének elvezetésében. Vannak még kérdések akörül is, hogy milyen üzemeltetési stratégiák kövessenek jégzajlás és radioaktív szennyezés veszélyeinek esetében. Gondot jelenthet a Budapest színtjétől számított 25 m magasra felduzzasztott 240 millió köbméter víztömeg. Hédekvári Péter egyik tanulmányában azt írja, hogy a térséget évente 100-200 egyes erősségű vagy annál gyengébb földrengés rázza meg. Ennek következtében megmelegedhetnek a tömör betonfalak. Persze ez nem képes lerombolni a kiépített védőműveket, de újabb költségeket jelent annak biztosítása, hogy képesek legyenek ellenállni a víznyomásnak.

A káros következmények kiküszöbölése csaknem duplájára emelné a beruházás költségeit! Hogyan fogjuk ezt a pénzt előteremteni, amikor az eredetileg tervezett 43 milliárd forint jó része is csak a beruházók előzetes kalkulációja egyelőre?

Megkerülhetetlen az a tény viszont, hogy az energiára szüksége van az országnak. A GNV-terv bírálóit éppen ezért

alternatívát is javasoltak: energiaszükségletünk növekedésének fedezéséhez elegendő áramot jóval olcsóbban elő lehet állítani, ha kibővíttük a Paksi Atomerőművet vagy kibányászuk és eltüzeljük a bicsei barnaszén. A dunai hajóforgalomnak pedig távlatilag is elegendő lenne egy 40 millió dolláros japán gépipporttal és mintegy 70 milliárd forintos beruházással megvalósítható korszerű mederszabályozás.

A Jövő Mérnöke március 2. számában Bogdán aláírással jelent meg cikk a Gabčíkovo—Nagymarosi Vízlépcsőről, amelyben dr. Kozák Miklós egyetemi tanár a BME vizsgáztatói és vizéptételezői bizottságának tagjaként nyilatkozott, aki tagja több, a GNV-t vizsgáló bizottságnak.

Magabiztos válaszok a vízlépcsőről

— Előljáróban szeretném leszögezni, hogy a Gabčíkovo—Nagymarosi Vízlépcsőnek csak a szakmai részével foglalkozom, az építkezés politikai, gazdasági vagy pénzügyi vonatkozásait nem tartoznak rám, ezért ezzel kapcsolatos kérdésekre nem áll módomban válaszolni, 1980 óta veszek részt azon akadémiai, illetve kormányzati bizottságok munkájában, amelyeket abból a célból hoztak létre, hogy szigorú szakmai szempontok alapján megvizsgálják: a tervezők figyelembe vették-e az összes tényezőt a GNV kapcsán. Ennek érdekében jó néhány számítás és vizsgálatot végeztünk el, konzultáltunk külföldi szakértőkkel, és a helyszínen tanulmányoztuk több, a GNV-hez hasonló vízlépcsőt.

— Az eredmény?

— Véleményünk szerint a GNV alapkoncepciója ma is jó, helyes megépítés esetén ez a beruházás hatékonyan szolgálja a hatékony energiatermelést, a térség árvízvédelmét, belvízrendezését, vízi közlekedését, sőt kommunális rendszert, területfejlesztését is. Ez persze nem jelenti azt, hogy nincsenek olyan részletkérdések, amelyek a továbbiakban tisztázásra ne szorulnának.

— Például?

— A külföldi tapasztalatokat figyelembe véve elengedhetetlennek tűnik egy komplex környezeti-átvizsgáló tanulmány elkészítése. Ennek keretében tovább kell vizsgálni a vízművelődési kapcsolatos kérdéseket, a szigetközi szivárogtató rendszer tökéletesítését, a térség mezőgazdasági hasznosítását, a településfejlesztési és általános környezetvédelmi feladatokat.

— Mi lesz a Szigetközzel?

— Sok rémhír kering ezzel kapcsolatban, de véleményem szerint a kis mellékágak, csatornák felhasználati szivárogtató rendszer megoldja az itteni mezőgazdaság problémáit: a talajvízszint megfelelő magasságra lesz.

— És a Duna-kanyar szépsége?

— Általános tapasztalat, és erről én személyesen is sok helyütt meggyőződtem: nincs a világon egyetlen jól megépített vízlépcső, amely ne tette volna szebbé a tájat az eredetien. Szerintem ilyen lesz a GNV is.

Végezetül Kalász Lajost, a gazdaságföldrajz tanszék docensét kértem meg — aki környezetvédelmi kérdésekkel is foglalkozik — hogy a kívülről szakember szemével mondjon véleményt a kédről.

A szakszerű tájékoztatás igénye

Egy, a Dunán felépítendő vízerőmű terve legalább az 50-es évekre nyúlik vissza. Az ötvenes, hatvanas években számtalan szaktanulmány, előterjesztés stb. készült ebben az ügyben. Külföldi szakértők is elmondták a véleményüket, a tervek készítésénél figyelembe vették a Rajna oldalcsatornáján felépült erőműrendszer környezetkárosító hatásairól felgyülemlett tapasztalatokat.

A bölcsészkar vitáról szóló tudósításban lényegében a GNV-vel kapcsolatos minden probléma le van írva. Nekem

nincs elég információm ahhoz, hogy megítéljem, hogy az erőmű újratervezése során mennyire vették figyelembe ezeket a problémákat.

— Ön szerint tehát az eredeti tervek megvalósulása a felsorolt környezeti ártalmakat maga után vonta volna?

— Az első döntésnél túlzottan egyoldalúan a villamosenergia-termelésre koncentráltak, nem vették kellőképpen figyelembe, hogy milyen ökológiai degradáció következhet be az erőmű felépítésének mellékhatásaként. Arról is több információra lenne szükség, hogy a szlovák oldalon milyen környezetvédelmi gondokat okoz az építkezés, mert én nem hiszek abban, hogy a kellemetlen következmények csak hazánkat sújtják.

— A környezeti ártalmak feltételezését vezető az építkezés leállításához?

— Részben igen, részben pedig a beruházások visszafogásának keretében került erre sor. Fontos volt, hogy legyen elegendő idő egy sokkal komplexebb terv kidolgozására, bizonyos ökológiai kísérletek elvégzésére.

— Véleménye szerint jó megoldás lenne — ahogyan azt néhány atomerőmű üzembe helyezésének eldöntésénél kapcsolatban egyes nyugat-európai országokban tették —, közvéleménykutatás útján dönteni az erőmű felépítéséről?

— Szerintem a közvéleménykutatás félreorientálna, laikusok állásfoglalásának vetne alá egy merőben szakmai kérdést. Szükség van a villamos energiára, ott, ahol csak lehet, ki kell használni a lehetőségeket. A szénfűtéses erőművek forrasztása nem jelent alternatívát, ugyancsak költséges környezetvédelmi berendezésekkel — filterekkel stb. — kellene el látni ezeket, különös tekintettel arra, hogy az elégetésre szóba jövő szénvagyon kéntartalmja igen magas. A Duna—Rajna—Majna-csatorna építése miatt ránk háruló kötelezettségek teljesítése — nevezetesen az, hogy a Dunán biztosítani kell az 1,5–2 méter merülési uszályok közlekedéséhez szükséges vízmélységet — sem megoldható kizárólag a Duna kotrásával.

— Ön szerint tehát megoldható a környezetvédelmi problémák?

— Minden megoldható, csak pénz kérdése. Én a fő problémát abban látom jelenleg, hogy az, aki csak szakfolyóiratokra támaszkodik — nincsenek az ügyet közvetlenül ismerő ismerősei stb. —, nem jut információhoz azzal kapcsolatban, milyen technológiai megoldások jönnek szóba a környezeti ártalmak orvoslására, mekkora ezek költsége stb. Ha meg is jelenik valamilyen tájékoztatás, az túl általános, az ügy iránti felelősséget érző állampolgár félig-meddig sem tud önállóan ítélni a dologról, így akármilyen demagógia áldozatává lehet. Még a vízbiztosítók, egyéb vízügyi problémákhoz a művelt értelmiségi szintjén értő, az adott kérdéssel határos szakterületekkel dolgozó szakemberek sem jutnak megfelelően információhoz.

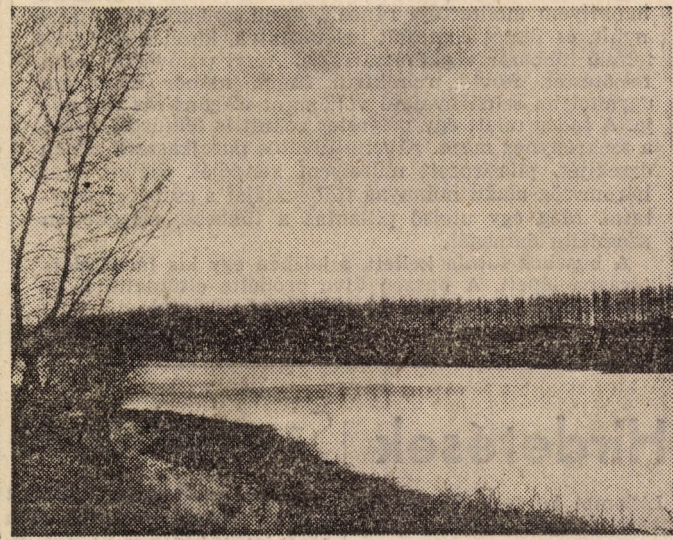
— Felvetődik, hogy hogyan hozható meg akkor a döntés, ha a hozzáértő és jól informált szakemberek két — a beruházást támogató és elvetését javasoló — táborra oszlanak.

— Ez kétségtelenül nagyon nehéz kérdés, én azonban ilyen feltételek esetén is a közvélemény-kutatászerű megoldások ellen vagyok, vi-zont a szakmai vitáknak, ezek eredményeinek, az álláspontoknak a szakfolyóiratokban való közzétételét szükségesnek tartom. A laikusok bevonása csak rontaná — a demagógia irányába vinné el stb. — a vitát, a nyilvánosság viszont a tervezést, kivitelezési megoldások komplexitását, tehát a környezetvédelmi szempontok egyre finomodó figyelembevételét szolgálja a további döntések során.

Tudomásul kell venni, hogy egy olyan sűrűn lakott, mezőgazdasági és turisztikai szempontból kényes területen, mint a Dunának ez a szakasza, nem igaz az az axiómaként kezelt gazdasági feltételezés, hogy a vízi energia a legolcsóbb energiahorrás, sőt az elengedhetetlenül szükséges energiát ebben az esetben nagyon jelentős költségtöbblet terheli.

K. S.

Vizes téma

időn belül visszaesett, ha nem is egészen a kezdeti szintre, de hozzáértőleg a régi és új teljesítménye közé.”

★

Huszonnyolc nap alatt elsajátítható a gyorsolvasás e könyvből önállóan is. Mindennap meghatározott feladatokat kell elvégezni. Napl 1-2 óra ráfordítás egy hónap keresztlát, de megéri. Kell még természetesen kitartás, akarat, szorgalom — és némi hit is.

★

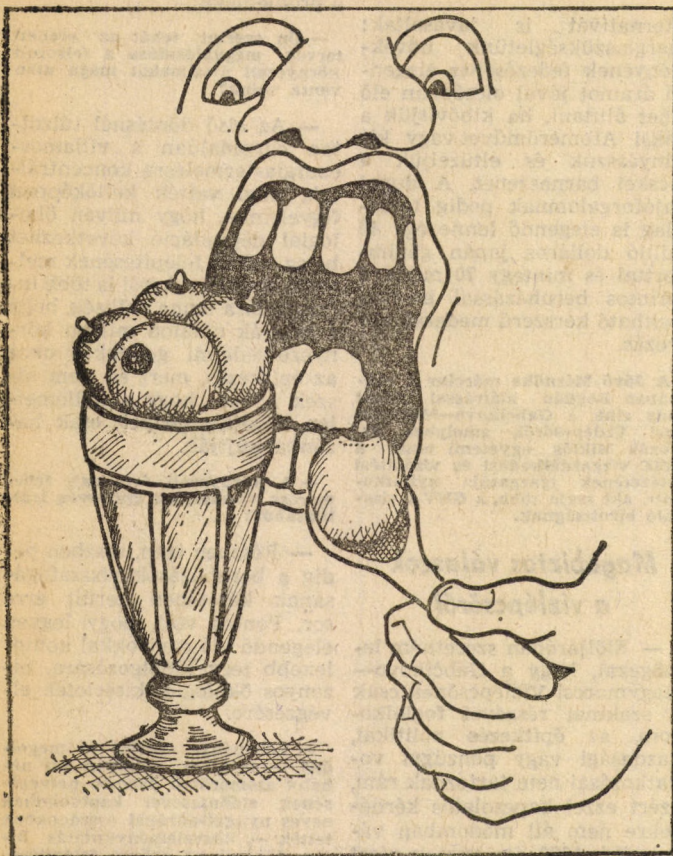
Hol lehet hozzájutni a könyvhöz? Nos, ki lehet kölcsönözni a könyvtárból — ha van türelme embernek hónapokat várni rá, ugyanis egy-két darab van csak belőle. Az olvasóteremben is van egy példány, de abból sajnos jó egy-néhány lap hiányzik... Különben sem járható út — egyetlen napi gyakorlást sem ajánlhatok kihasználni —, mert a könyvtár vasárnap zárva tart.

1974-ben jelent meg, a KJK gondozásában. Antikváriumban némi szerencsével és sok kitartással hozzá lehet jutni. Felhívtam te-

lefonon a KJK-t, érdeklődésemre azt választották, ha a könyvtár-tesztörk jelzik az igényt, akkor valószínűleg újra kiadják. Hozzá-tették még azt is, 1000 példány alatt nekik nem gazdaságos. Ez után felhívtam néhány könyvesboltot is. Kioktattak, naiv vagyok, mert a könyvek kiadása nem az igényektől, hanem a kiadók „kedvétől” függ. Elmondták azt is, a könyvet sokan keresik, szóval igény van rá, de ők csak abból adhatnak le megrendelést, ami a kiadók által küldött listán szerepel — ez tartalmazza a kiadók megjelentési tervét.

Nekem ez nem megy a fejemből. Igény van. A kiadó kiadná — ha a kereskedelem rendelve — a kereskedelem rendelve — ha a kiadó kiadná. Könyv nincs...??
Miért ajánlottam hát mégis a könyvet? Aki meg tudja szerelni, annak nagy segítséget jelenthet az információadatokban és a rohanó időben. A többiek pedig remélem nem hagyják addig békén a kiadót és a terjesztőket — amíg valamelyikük meg nem teszi azt a picit lépést — és akkor mindenki jól jár.

(B. J.)

Magyarzat nélkül

Irigység

Orvos: és most mondja azt, hogy „Á”!
(A Vesetükörből)

Mámoros ünneplés

Nehezen találta meg az ajtót. Amolyan faltól-falig stílusban, szinte csakot szemmel talált magának helyet. A hosszú éjszaka és ki tudja hány liter bélyegével zökent az ülésre. Hirtelen indult a metró, s ő tehetetlen testként borult szomszédja ölébe. Megszokott látvány volt megszokott öltözkézésben...

De farmerja bal zsebében ma ott volt egy kokárda.

(les-)

Dolgok, amik a világra tartoznak...

„Egy mindenkiért — mindenkiért egy!”
„Öntsünk tiszta vizet a nyílt kártyák közé!”
„Két legyet ütünk egy füst alatt!”
„A proletárdiktatúra a munkásosztály önuralma”
„Nem megszerezni, hanem megtartani nehéz valakit.”
„Aki az analízist nem tudja=hülye. Aki tanulja, az behülyül! Ennyiből is kiviláglik: nincs mentség az emberiség számára.”
„A sir nem nyughely, csak színhely a szétáradásra.”
„A fizikus becsapható, de a fizika nem.”
„Nem attól lesz valaki egyéniség, hogy tönkreteszli magát!”
„Már az is elég, ha a világ egy része állandóan az ember háta mögött van. Minek ezt a bajt azzal is tetézni, hogy valaki folyton odanézi?”
„A primer emberi örökök általában anyagki- — illetve bebocsátással kapcsolatosak.”
„... érdemes megfontolni, hogy amit mondani akarunk — igaz-e; — jóindulatból fakad-e; — van-e jelentősége?”
„Több mézet a madzagra!”
„Az utcseprőt nem azért fizetik, hogy söpörjön, hanem hogy tiszta legyen az utca.”
„Az udvariasság jól leplezett közömbösség.”
„Az alkotó emberi elme aludtetet teremtett ott, ahol nemrég még sivatag honolt.”
„A legfőbb műzsa a határidő.”
„Jobb ma egy veréb, ne halaszd holnapra!”
„Ahány ház, annyi pofon.”
„Fogalmazz tömören és homályosan!”
„A kollégiumnak állaga van és közszemérem tárgyát képezi.”
„A bürokráciáról: Ha valami könnyű, tedd bonyolulttá! Ha valami bonyolult — nehezítsd meg! És ha már nagyon nehéz — tedd lehetetlenné!”
„A szerelem addig szép, amíg plátói (aztán már jó is).”
„En a felső tízezerrel úgy vagyok, mint a női combokkal. Nem kritizálni kell őket, hanem közéljük kerülni.”
„Úgy kívánlak, hogy a lábad sem éri a földet.”
„Ami jó, az vagy erkölcsstelen, vagy hizlak.”
„Sör előttem, sör utánam.”
„Ehes makkal disznókat álmodsz.”

Sipos—Balogh—Benyhe
(Vesetükörből)

MI ÖSSZETARTOZUNK...

— Látod, szomszéd, az isten is összeteremtett bennünket, s ő is úgy akarja, hogy egymáséi legyünk! Nézd meg, nézd csak meg jól, hogy neked is két kezed van, mint nekem, s ugyanott nőtt ki a hajad is. Látod, itt középen van a szám, s neked pontosan ugyanott!
— De...
— Semmi de! Hogy még mondjak valamit, megnézheted a kezemet is. Hány ujj van rajta, no hány? Egy, kettő, három, négy öt... eggyel se kevesebb, mint a tieden, s mivel jó cimborák vagyunk, ennek így is kell lennie!
— De...
— Már megint mi bajod? Nem volt elég jó öreg szomszéd, hát még mindig hitetlenkedsz? Tudtam, igenis tudtam, hogy még a lábamat is meg kell mutatnom, határozottan éreztem. No, ehhez mit szólsz, pontosan olyan szőrös, mint a tiéd...
— De... neked csak egy szemed van...
— Hát ezen bizony nem fogunk összeveszni...!
— Jaj, ne... Auuuu!
— Így ni, most már teljesen hasonlítunk egymáshoz. Értsd meg, mi összetartozunk...
(les-)

Talpig olajban

A kádból kilépve finom lábacskáját óvatosan egyensúlyt keresve tette a köre terített szőnyegre. Hosszasan törölközött, majd beszaladt a szobába, ahol ruhái az ágyra terítve várták.
Kis műszálas alsóneműjét testének apró mozdulataival segítette a hajlatokra. Jobb kezével finoman eligazgatta habbselyem melltartója ráncait, majd nylonharisnyáját nyúlt, és feszes combjait belébújtatva, kezét a lábfejtől felfelé többször végighúzta rajta. Acryl pulóverrel fedte felsőtestét. Rövid, rendkívül finom műbőr szoknyája ugyanolyan színárnyalatú volt, mint elegáns kis csizmája. A hideg miatt egy polyster zoknit is felhúzott, majd a szekrényhez ment. Kivette divatos pufajkaszőrt orkán dzsekijét, pliszírozott műselyem kendőjét. Sietett. Két háromszög alakú műanyag fülbevalóját a zsebébe csúsztatta. Még egy utolsó pillantás a tükörbe, elégedetten szemlélte önmagát.
A buszhoz futnia kellett, s közben egy kis fardtolaj-tócsába lépett. A buszon ülve próbálta eltüntetni a sikamlós nyomokat a vékonyka műtalp oldaláról...
Horváth F.

Hirdetések Szarvasbögés

Lillomot keresek. Tiporjunk együtt! Jelíges leveleket a kiadóba.
Szük alagsori, közös bejárattal lukamat jutányos áron kiadom. Igénytelen özveggy jelígre.
Ágyarájót keresek. A pozícióban majd megegyezünk!
S. Loren méreteivel rendelkező egyetemista lányt keresek 17 éves fiam egyetemi felvételre és az Életre történő felkészítéséhez. Oradíj közös megegyezés szerint, természetben is.
Szexuális és ideológiai zavarok címmel alapfokú szemináriumot hirdetünk — Vak Arisztid és társai!
18 és 23 év közötti fiatal elvált (szűz) leány jogi képviselőt vállalom — saját érdekében. Cím a szerkesztőségben.
Erőszakos közönség megtervezését, technikai lebonyolítását vállalom. „Aki sokat akar ülni” jelígre a hirdetőbe.
(Vesetükörből)

Tormai

„Inkább elmondom az életem. Az asszonyok gyűjtögettek, a férfiak napoztak. Illetve hógolyóztak. A jégkorszaktól függően. Miután a Nap kezdett hanyattvágódni a sok hülyeségtől, némi fortélyal széttéptek egy éppen arrafelé térférgő mammutot. Amikor ehhez nem volt kedvük, hát megették egy-két gyökeret. Legkésőbb elámosodtak és valami odú után néztek. Közben nagyon félték. Csak azt nem tudták, hogy mitől. Én tudom. Mert megkérdezték gyerekkoromban, hogy mi szeretnék lenni, ha nagy leszek. Mondtam, hogy kicsi. Meg gyerekek.”
Gyerekek ismerték meg és nagy gyerekek láttuk utóljára is, amikor utóljára itt-ott találkozunk vele és leülünk egy korsó sörre, ha volt időnk, mert időnk sosem volt. Ne haragudj Lacikám, sietek. Hova sietsz? Mit rohansz? Bámulatosan tudott az idő fölé emelkedni. Amikor először találkoztunk, a Közgazdász szerkesztőség szokásos hét-köznapi rohanásában, bejött egy elsős, magas, jólöltözött, mosolygós arccal, és leült egy székre. Nem székre, páholyba. Kihúzta a szoba harmadág kerésztbe tette lábait és leült. Nem leült, helyet foglalt. Nem szólt, ült, nézett, figyelt, hűsz percet, félórát? Aztán szevasztok, elment. Így ment ez egy darabig. Aztán hozott egy cikket. Humort. Aztán sorra hozta. Jók voltak. Megtelt a humor rovat Tormaival. Vártuk, mit hoz megint. Nem vicceket hozott, hanem humort, igazit. Mindig sikere volt nálunk. Sikere volt a kabaréban. A számvitelben, statisztikában kevésbé... Estin folytatta. Közben újságíróskodott. Mindig humorista akart lenni. Sikerült. Képzelték, elsejtelte a Ludashoz kerülök. Ne viccelj. Nem viccelt. Befutott. Mit szóltok a Tormaihoz? A mi Tormainkhoz?
A többit ismeritek. Olvastok Ludast. Jó volt. Szerettük. Megdöbbentő volt az újsághír. A Népszabadságban láttam meg! 37 éves korában, szivvroham következtében. Fáj, hogy búcsúznunk kell.

Tormai László:

A DÜH

SZERETNEM BEMUTATNI MELYEN UTALT szomszédomat, anyósomat, főnökömet, adóamat, lökdösődő útitársamat, a hideg levesemet, recsegő rádiómat, a házmeester hegedülni tanuló kisfiát, a pötyögető verebet, a pont nem tudott tételt — a dühöt. Aki nem ismerné, nyugodjon békében! Különben egy kétszázhuszonhat körüli magas, százharminckét kilós, jól táplált, piros szemű, hosszú karú, csendes kötekedő alak. Jó barátja a fene. Mint, ahogy madarat tolláról. És ha már itt tartunk: minden lében kanál!
Most nézzük a gyakorlatot! Vegyünk három embert szabadon az élet közepéből! Csalogassuk elő az igazságot a barlangjából! Jó, ha ő is jelen van mint megfigyelő, s mint megfigyelt. Helyezkedjünk el kényelmesen a hangyabolyban, s kezdődhet a világraszóló attrakció!
Az egyik ember békésen alszik, a másik ember békésen üvölt, a harmadik békésen tépi a haját. Mindezt miért? Az első huszonnégy órája nem aludt, s végre lehunyhatta a szemét. A másik normális polgár, csak hogy a frissen tartozott lakás. Az oda van! Házmeester, házmeester! Segítség! Éppcn akkor, amikor amaz belemeríti a kanalát az Ujházy-tyúklevésbe. A düh pedig nyalogatja a szája szélét. Senki sem hibás, mindenki haragszik! Vehetünk négy, öt, nyolc, tizenkét és hetvenkilenc embert is. Két kutyát és hét galambot. Fő a méreg! Amikor teljesen megjött, elpukkan.
NA, AZTÁN AZ INTÉZMÉNYEK. Melegágyak. Hideg termek. Közösségek. Órák, szünetek. Dühös vagyok A-ra, mert B-vel beszélget, holott én négyszemközt szeretnék B-vel. B haragszik C-re, mert C megígérte, hogy lerázza A-t, de nem tudja D-től, mert D a nyakába varrta magát, s rossz viccekkel traktálja. Rádásul A ki nem állhatja D-t, hiszen az elmúlt szemináriumon D vezette le a táblán azt a tételt, amit neki pont sikerült

megtanulnia. Persze, ez E miatt történt, aki beszélgetett, és a tanár azt hitte, hogy D zavarja az órát, s ezért kihívta felelni. E fogcsikorgató kapcsolatban van F-jel, mivel G a múltkor véletlenül meglökte a büfénél H-t, aki az F kezében levő kakaóra gyakorolt súlytalansági hatást, mire az említett lötyty percek óta imádott I-n landolt. Mondanom se kell, hogy I mit gondolt ezeket után! Pedig az ő szénája körül is baj volt! Mindenki tudta, hogy J szereti K-t, de K I-t. Ezért aztán K ült az első sorba, ahova L akart, minek utána G-nek egy széket kellett keresni, s L világ körülütra küldte J-t. Azonban arról megfeledkezett, hogy nem is olyan régen M-et, aki ezért N-től, amiért O N-re N M-re és M O-ra, Ö P-re, R S-re, S-re X Y-ra, Y pedig az időjárásra. Az időjárás a ...

KERDEM ÉN EZEK UTÁN, hol itt az igazság? És a ... igazán nem tehet róla! A szomszéd nem tehet arról, hogy éppen a mellettem levő lakásba költözött, az anyós, hogy a lányát, a főnök, hogy nem tücsköt tenyésztek! A pénz nem tehet az adósról, a lökdösődő útitárs a villamosról, a hegedű a kisfiáról, és a pötty a veréből! Az igazság meg semmiről. De nem is folytatom! Annyit beszéltem róla, hogy mérgemben visszament a barlangjába. Igen, dühös rá! Én meg magukra!

Húsvéti torna

Április 20. és 22. között a BEAC NB I-es női kosárlabdacsapata húsvéti tornát rendez, amelyen török, szejci, cseh-szlovák és jugoszláv csapatok mellett részt vesz a Közgáz együttese is. Várunk mindenkit! Pontos időpontot és helyszínt a legközelebbi Közgazdászban közlünk.

Hahota

A normandiai falun áthaladó autós megszólít egy helyi lakost:
— Mondja kérem, hol kaphatok itt pótalkatrészeket a kocsimhoz?
— Amott, az éles kanyaron túl, az árokban, ott egy egész halom hever!
★
— Anyuka, ha nagy leszek, akkor nekem is lesz férjem?
— Biztosan, ha jó kislány leszel.
— És ha nem leszek jó kislány?
— Akkor több is lesz.
(Jövő Mérnöke)

ROZSAKIVÁZS

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKYNE HALAY EDIT
Szerkesztőség:
1093 Budapest IX., Dimitrov tér 2.
Telefon: 174-548
Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.
Felelős kiadó:
TILL IMRE
igazgató
84-1785. Szikra Lapnyomda,
Budapest
Felelős vezető:
CSÜNDÉS ZOLTÁN
vezérigazgató